

GODIŠNJE IZVJEŠĆE 2018

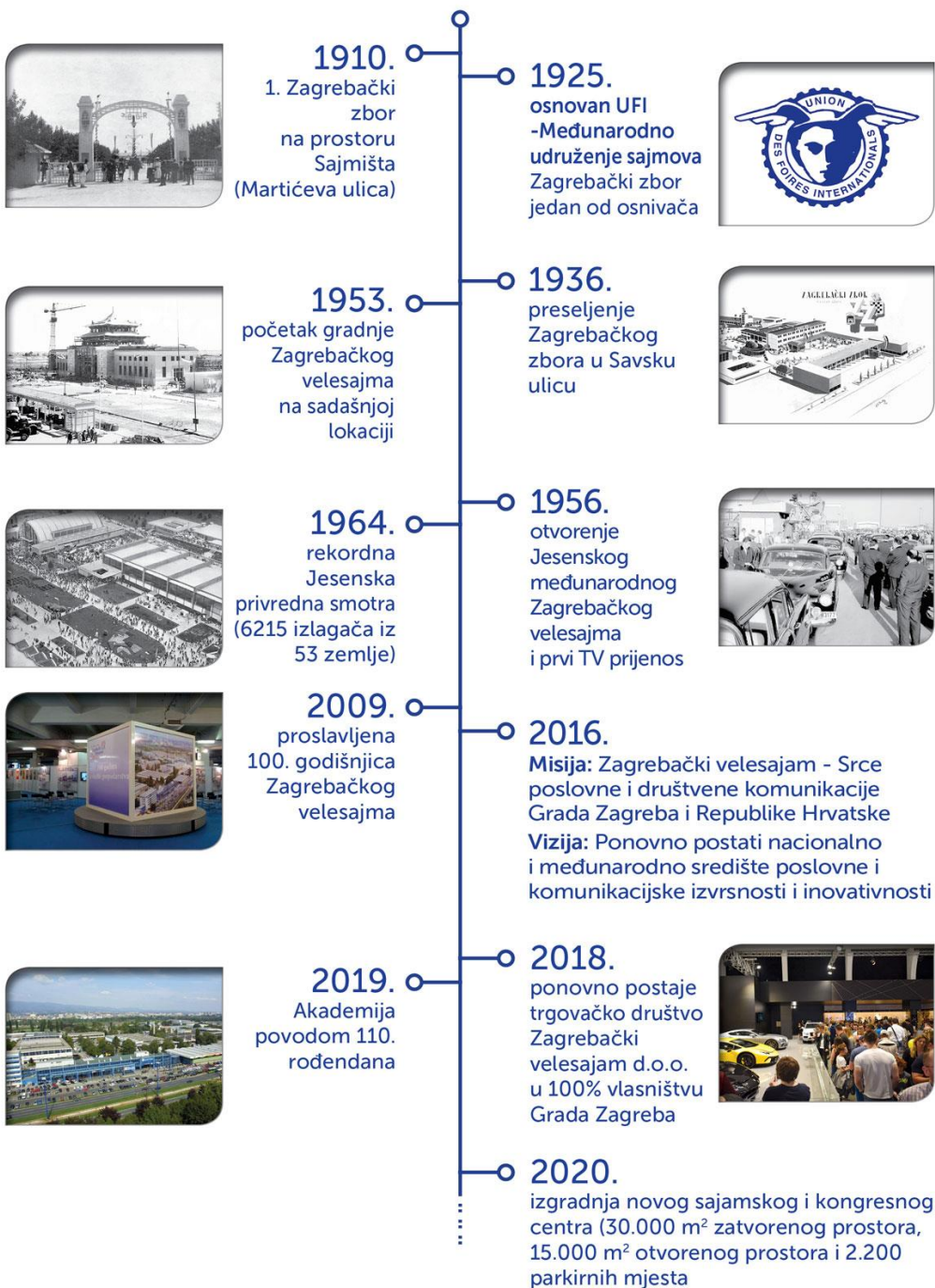

Zagrebački velesajam d.o.o.

www.zv.hr

OD ZBORA DO VELESAJMA

SADRŽAJ

PISMO DIREKTORICE DRUŠTVA	1
PROFIL DRUŠTVA	3
<i>Misija Društva</i>	4
<i>Vizija Društva</i>	5
<i>Organi Društva</i>	6
<i>Organizacijska struktura</i>	7
<i>Glavne djelatnosti</i>	8
<i>Dinamika sajmovanja</i>	9
IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA	10
<i>Analiza poslovanja u 2018. godini</i>	11
<i>Analiza prihoda od djelatnosti u 2018. godini</i>	13
<i>Analiza rashoda u 2018. godini</i>	23
<i>Izveštaj o financijskom položaju/bilanci na dan 31.12.2018.</i>	25
<i>Stanje zaposlenosti</i>	28
<i>Kvaliteta usluga</i>	29
<i>Investicije i izvori financiranja</i>	30
<i>Očekivani budući razvoj Društva</i>	31
<i>Aktivnosti istraživanja i razvoja</i>	36
<i>Značajni poslovni događaji nakon protoka poslovne godine</i>	38
<i>Stjecanje vlastitih dionica</i>	38
<i>Podružnice Društva</i>	39
<i>Financijski instrumenti Društva</i>	39
<i>Izloženost poslovnim rizicima</i>	39
<i>Umjesto zaključka</i>	41
PLAN SAJMOVA 2019.	42

**GODIŠNJI FINACIJSKI IZVJEŠTAJI ZA 2018. GODINU ZAJEDNO
S IZVJEŠĆEM NEOVISNOG REVIZORA**

PISMO DIREKTORICE DRUŠTVA

Zagrebački velesajam je prvu godinu od ponovnog stjecanja pravne osobnosti okončao uspješno. Prema poslovnim rezultatima i zadovoljstvu partnera, izlagača i posjetitelja zaključio je jednu izazovnu godinu poslovne transformacije pozitivnim rezultatom, realiziranim nakon jedanaest godina uzastopnog negativnog poslovanja. U 2018. ostvareni su ukupni prihodi od 151.222.720 kuna. Prihodi su za 14 posto veći nego 2017. godine, što sugerira kako su implementacija nove poslovne strategije i promjena poslovnog modela bili ključni te da su implementirani pravodobno.

Uz rast prihoda, rasli su i rashodi Zagrebačkog velesajma te je godina završena sa 150.922.436 kuna ukupnih rashoda. No, EBITDA pokazatelj je stabilan, i iznosi 4.821.149 kuna. Nakon oporezivanja Zagrebački je velesajam zaključio godinu sa 143.125 kuna dobiti, što je prvi pozitivni rezultat nakon 2007. godine.

Nadalje, u 2018. godini povećana je aktivnost te svi ključni pokazatelji poslovanja. Realizirani su zacrtani poslovni ciljevi te je unaprjeđenjem kvalitete i inoviranjem usluga povećan interes izlagača za nastupe na pojedinim sajmovima, vanjskih organizatora za korištenjem prostora za događanja, kao i zakupnika za dugoročni zakup prostora. Istodobno, povećane su ekonomičnost i proizvodnost poslovanja. Naime, Zagrebački velesajam transformacijskom je strategijom, provedenom kroz prethodne tri godine, stabilizirao poslovanje dok se institucionalnom snagom, partnerstvima i zajedništvom u djelovanju s Gradom repozicionirao u važno susretno gospodarstva, poduzetništva i obrtništva te čitave nacionalne ekonomije u cjelini.

Značajno su mu oporavljene reputacija i legitimitet poslovanja, a provedenim strateškim zaokretom, transformacijom te izmijenjenim ponašanjem i djelovanjem na tržištu, Zagrebački velesajam postao je dinamična poslovna i društvena platforma.

Pokazao je i potvrdio da su sajmovi potrebni hrvatskom gospodarstvu i Gradu Zagrebu, jer su jedinstvena, konkurentna platforma za rast i razvoj industrija kao i ukupno tangiranih gospodarstava u destinaciji u kojoj se održavaju.

Kada je riječ o aktivnostima Zagrebačkog velesajma proizašlim iz definirane strategije rasta i razvoja, nastavljamo prije svega djelovati u smjeru kreiranja vrhunskog iskustva svakog posjetitelja, izlagača i poslovnog partnera. U razvoju ponude i konkurentnosti veliku podršku pružat će ishodi procesa digitalne transformacije koji je u tijeku, odnosno uvođenje novih tehnoloških rješenja za poboljšanje komfora izlagača i posjetitelja. Uz to, razvijamo nove kompetencije i projekte temeljene na digitalnom doživljaju te prilagođavamo i nadograđujemo resursnu bazu i poslovne procese. Sve je to uvertira u razdoblje koje je pred nama. Naime, za daljnji razvoj i konkurentnost poslovanja, Zagrebačkom velesajmu nužno je potrebna izgradnja novih suvremenih sajamsko-kongresnih kapaciteta s pratećim sadržajima visoke tehnološke opremljenosti, za što se transformacijskom strategijom sugerira, a projektom Zagreb City i planira na istočnom dijelu zemljišta Zagrebačkog velesajma, uz Aveniju Većeslava Holjevca.

Poslovna sadašnjost i rezultati, koji su detaljno predloženi i elaborirani u nastavku ovog izvještaja, ohrabruju nas i predstavljaju poticaj za nastavkom realizacije naših ideja i vizije, sve uz jačanje organizacijskih sposobnosti i kapaciteta ljudskih potencijala. Govoreći o potencijalima, naši zaposlenici najzaslužniji su za ostvarenje pozitivnog rezultata, stoga velika hvala svima, kao i našim izlagačima, posjetiteljima i partnerima na ukazanom povjerenju, a vlasniku na potpori i sinergijskim djelovanju. Znamo da jedino zajedno, uz uzajamno poštovanje, kreativnost, znanje i razumijevanje možemo ispuniti buduće ciljeve. Zato smo hrabri, ponosni, ponizni i zahvalni.

Direktorica Zagrebačkog velesajma d.o.o.

dr. sc. Dina Tomšić

PROFIL DRUŠTVA

Zagrebački velesajam svoju 110. godina staru priču započinje davne 1909. godine kada su lokalni gospodarstvenici osnovali Zagrebački zbor, a prve sajamske manifestacije održavane su u današnjoj Martićevoj ulici. 1925. godine Zagrebački zbor postaje jedan od osnivača Međunarodne unije sajmova (UFI). 1947. godine, sajam dobiva novo ime, a koje je zadržano još i danas te predstavlja spoj tradicije ali i inovativnosti na području sajamske industrije. Razvojem sajamske djelatnosti i sve većom potrebom za spajanjem ponude i potražnje, 1956. godine zaslugom gradonačelnika Većeslava Holjevca, Zagrebački velesajam premješten je preko Save, od kada započinje i njegov puni zamah a koji je danas usmjeren na jačanje sajamske industrije.

Rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu od 2. siječnja 2007. godine, Zagrebački velesajam pripojen je društvu Gradsko komunalno gospodarstvo d.o.o., Zagreb, Savska 1., gdje je upisano osnivanje podružnice pod rednim brojem 014 pod nazivom Gradsko komunalno gospodarstvo d.o.o. – Podružnica Zagrebački velesajam. Rješenjem Trgovačkog suda od 2. siječnja 2007. godine Gradsko komunalno gospodarstvo d.o.o. – Podružnica Zagrebački velesajam mijenja naziv u Zagrebački holding d.o.o. – Podružnica Zagrebački velesajam.

Zadnja statusna promjena provedena je krajem 2017. godine kada Zagrebački velesajam izdvajanjem iz Zagrebačkog holdinga, rješenjem Trgovačkog suda od 29.12.2017., prestaje djelovati kao Podružnica Zagrebački velesajam te se transformira u samostalno trgovačko društvo s ograničenom odgovornošću Zagrebački velesajam d.o.o. u 100% vlasništvu Grada Zagreba. Kao samostalno trgovačko društvo Zagrebački velesajam posluje od 01. siječnja 2018. godine gdje nastavlja poslovati kao dinamička poslovna platforma, te svojim radom i djelovanjem putem sajmova i događanja još snažnije doprinosi promicanju razvoja gospodarstva, poduzetništva i obrtništva Grada Zagreba i Republike Hrvatske.

Misija Društva

„Zagrebački velesajam komunikacijska je platforma koja organizacijom sajmova i događanja promiče i umrežava gospodarstvo Grada Zagreba i Republike Hrvatske s europskim i vaneuropskim okruženjem.“

Izjava o misiji:

„Zagrebački velesajam - srce poslovne i društvene komunikacije Grada Zagreba i Republike Hrvatske.“

Vizija Društva

„Ponovno postati nacionalno i međunarodno središte poslovne i komunikacijske izvrsnosti i inovativnosti.“

Izjava o viziji:

„Nacionalno i međunarodno središte poslovne i komunikacijske izvrsnosti i inovativnosti.“

Organi Društva

Uprava Društva

Dr.sc. Dina Tomšić

- Članica Uprave
- Direktorica Društva

Skupština Društva

Predsjednik Skupštine:

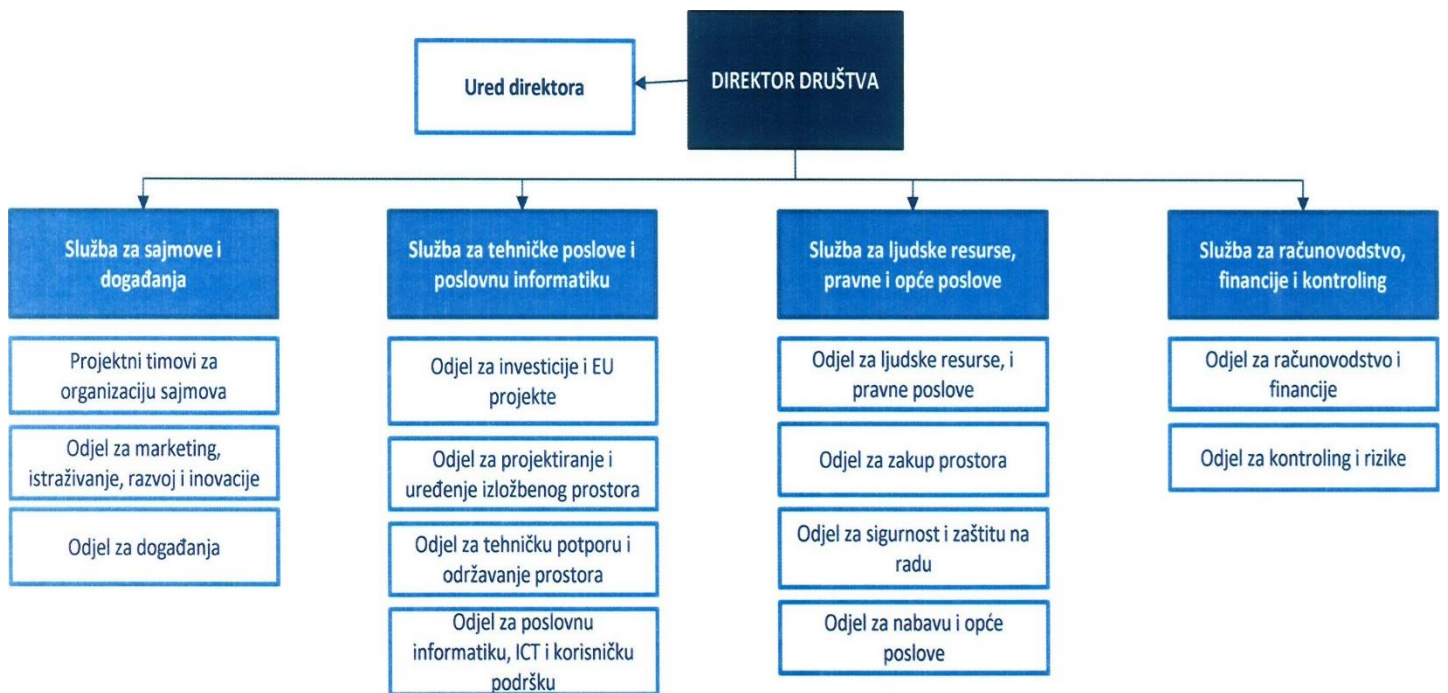
Milan Bandić, dipl. politolog

Članovi Skupštine:

doc. dr.sc. Olivera Majić, dipl.
politolog

dr. sc. Jelena Pavičić Vukičević,
prof.

Organizacijska struktura Društva

Glavne djelatnosti

U uvjetima domaće i inozemne konkurencije, Društvo Zagrebački velesajam svoju djelatnost realizira kroz dvije osnovne grupe aktivnosti:

1. Sajmovi i događanja na Zagrebačkom velesajmu

- Organizacija sajmova prema godišnjem kalendaru sajmova,
- Kongresi i stručno popratne aktivnosti za vrijeme trajanja sajmova,
- Promocija izlagača,
- Organizacija sajmova s vanjskim organizatorima,
- Organizacija događanja,
- Kongresna djelatnost i izvansajamske zabavne aktivnosti,
- Projektiranje i izvođenje izložbenog prostora i pratećih aktivnosti.

2. Zakup

- Iznajmljivanje prostora za ugostiteljstvo, maloprodaju, urede, skladišta i sportske terene,
- Promocijske usluge za ne izlagače.

Dinamika sajmovanja

Zagrebački velesajam organizira sajmove prema godišnjem kalendaru sajmovi, koji se izmjenjuje svake dvije godine. Tako se u parnim godinama održavaju uz ostale sajmove i sajmovi poput **ZAGREB AUTO SHOW, BIAM, ZAVARIVANJE i DENTEX** koji ostvaruju veće prihode od bienalnih sajmovi u neparnim godinama.

U neparnim godinama uz redovne sajmove održavaju se i sajmovi: **EMAT, INTERKLIMA, INTERPROTEX, te INTERGRAFIKA I MODERNPAK.**

Svake godine redovno održavaju se slijedeći sajmovi:

- Zagrebački sajam nautike
- Hotel & Gastroteh
- Dani ljepote
- Zagrebački obrtnički sajam
- Graditeljstvo
- Pravo doba
- Ambianta
- Sajmovi hrane i zdravog življenja
- Interliber
- Infogamer
- Dani lova i ribolova
- Inova budi uzor

Kalendar (plan) održavanja sajmovi u 2019. godini biti će predstavljen na kraju Izvješća posloводства.

IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA ZA 2018.

Analiza poslovanja u 2018. godini

Redni broj	Ključni pokazatelji uspjeha	Željena razina	I. - XII. 2018.
<i>a) Ekonomski aspekt poslovanja</i>			
1.	Pokazatelj opće ekonomičnosti (Ukupni prihodi / Ukupni rashodi x 100)	(postotni odnos) Minimalno > 100	100,2
2.	Pokazatelj proizvodnosti (Ukupni prihodi / broj zaposlenih)	iznosi u kunama Kontinuirano povećanje	1.021.775
3.	Pokazatelj rentabilnosti (Bruto dobit / Ukupni prihod x 100)	(%) Minimalno > 1%	0,1
4.	Operativna dobit		
4.1.	(EBIT = Poslovni prihodi - Poslovni rashodi)	iznosi u kunama Kontinuirano povećanje > 0	1.063.905
4.2.	(EBIT DA = Poslovni prihodi - (Poslovni rashodi - amortizacija))		4.821.149
5.	Pokazatelj samofinanciranja - financijske stabilnosti: udjel vlastitog kapitala u izvorima financiranja imovine (Kapital i rezerve te rezerviranja / Pasiva x 100)	(%) > 30%	31.12.2018. 84,7
6.	Pokazatelj likvidnosti - koeficijent opće likvidnosti (Kratkotrajna imovina / Kratkoročne obveze x 100)	(koeficijent) Optimum: koeficijent 2,00	31.12.2018. 29,9
<i>b) Socijalni aspekt poslovanja</i>			
7.	Prosječna mjesečna isplaćena neto-plaća po zaposlenom za razdoblje siječanj - prosinac 2018. / siječanj - prosinac 2017. - ukupno 7.1. Prosječna mjesečna neto-plaća za muškarce 7.2. Prosječna mjesečna neto-plaća za žene	iznosi u kunama	I. - XII. 2018. 7.826 7.717 7.917
8.	Udjel troškova za zaposlene u ukupnim operativnim troškovima (Troškovi osoblja + nakanade troškova radnicima i izdaci za ostala materijalna prava / Poslovni rashodi x 100)	(%)	< 50% (Smanjenje rashoda osoblja sukladno uvjetima i rezultatima) 17,9
<i>c) Ekološki aspekt poslovanja</i>			
9.	Udjel troškova utrošene energije u ukupnim operativnim troškovima (Troškovi utrošene energije / Poslovni rashodi x 100)	(%)	Kontinuirano smanjenje 8,2

Poslovanje Zagrebačkog velesajma d.o.o. u 2018. godini doživljava pravu prekretnicu u poslovanju. Temeljem provedene statusne promjene podružnica Zagrebački velesajam transformirana je u samostalno trgovačko društvo s ograničenom odgovornošću Zagrebački velesajam d.o.o. Pozitivan rezultat poslovanja ponajprije očituje se kroz održavanje najjačih sajmova iz područja automobilske industrije, nautike, zdravog življenja, sajmova namijenjenih ljubiteljima knjiga, organizaciji različitih događanja te zakupu poslovnih prostora.

Tablica 1. Rezultat poslovanja Zagrebačkog velesajma d.o.o. u tisućama kuna u 2018. godini.

Redni broj	Opis	U 000 kn
1.	Poslovni prihodi	150.512
2.	Poslovni rashodi	149.448
3.	Financijski prihodi	710
4.	Financijski rashodi	1.474
5.	Ukupni prihodi	151.222
6.	Ukupni rashodi	150.922
7.	Dobit prije oporezivanja	300
8.	Porezni (rashod)/prihod	(157)
9.	Dobit nakon oporezivanja	143
10.	EBIT	1.063
11.	EBITDA	4.821

Ukupni prihodi ostvareni u 2018. godini iznose 151.222.720 kuna što je 123% više od planiranog (apsolutno 83,6 milijuna kuna). Ukupni rashodi Zagrebačkog velesajma za razdoblje I-XII 2018. iznose 150.922.436 kn, a dobit nakon oporezivanja iznosi 143.125 kuna, odnosno zajedno s ukupnom sveobuhvatnom dobiti 3.810.301 kn.

O snazi, planovima i strategiji Zagrebačkog velesajma govori i podatak da prvi puta nakon 11. godina Zagrebački velesajam ima ostvarenu dobit.

Analiza prihoda od djelatnosti u 2018. godini

Zagrebački velesajam kroz svoju dugogodišnju tradiciju sajmovanja ovisno o karakteru bienalnosti, održava niz sajмова usmjerenih na različite gospodarske djelatnosti. Uz iznajmljivanje poslovnog prostora i vršenja promocijskih usluga za ne izlagače, Zagrebački velesajam obavlja i djelatnost organiziranja različitih događanja.

Tablica 2. Poslovni prihodi (fakturirana realizacija) od obavljanja djelatnosti u 2018. godini

Redni broj	Opis	U 000 kn	Struktura u %
1.	Sajmovi i događanja	25.374	39.54
2.	Zakup	38.802	60.46
3.	Ukupno	64.176	100

Ostvareni prihodi od obavljanja djelatnosti (organizacije sajмова i događanja) iznose 25.374.917 kuna. Od toga, održavanjem sajмова ostvareni su prihodi od 21.287.293 kuna, dok se na organizaciju različitih događanja odnosi 4.087.624 kuna. Za potrebe praćenja rezultata sajмова, poslovni prihodi od sajмова i događanja sadrže i prihode po osnovi primljenih subvencija i dotacija za njihovo održavanje u iznosu od 3.761.984 kuna, dok su u Godišnjim financijskim izvještajima 2018. evidentirani kao ostali poslovni prihodi.

Zbog bienalnog karaktera održavanja sajмова, dolazi do odstupanja u visini prihoda u pranim i neparnim godinama tako da se za financijsku analizu prihoda od sajмова često kao usporedne godine uzimaju parne s parnim, neparne s neparnim godinama.

Prema kalendaru sajмова, u 2018. godini održano je 18 specijaliziranih sajмова unutar 10 termina. Sajmovi su održani na ukupnoj izložbenoj površini od 68.226 m², a uređeno je 10.464 m² prostora, dok je na sajmovima sudjelovalo 1.136 direktnih izlagača.

Rezultat sajмова ukazuje da je ostvaren dvojak cilj:

- Kvalitetom je povećan interes izlagača za nastupe na pojedinim sajmovima
- Optimalnim odnosom prihoda i rashoda po projektu, povećana je ekonomičnost i opravdanost održavanja sajмова, što ujedno podupire gospodarsku politiku grada Zagreba, posebno organizacijom projekata od osobitog interesa za razvoj Grada.

Cilj kojem se teži je ponuda dodatnih sadržaja za vrijeme održavanja sajмова, u svrhu zadržavanja i rasta posjećenosti, prvenstveno pratećih kongresa i konferencija te pružanje novih usluga izlagačima.

Tablica. 3 Analiza prihoda i izložbenog prostora po održanim sajmovima u 2018. godini.

NAZIV SAJMA	Ostvarenje I. - XII. 2018.	
	m ²	kn
ZAGREB AUTO SHOW	34.800	7.462.766
INTERLIBER	6.891	2.990.372
ZAGREBAČKI SAJAM NAUTIKE	6.307	2.292.828
AMBIENTA	8.338	1.676.828
BIAM - ZAVARIVANJE	5.020	1.715.429
DENTEX	2.375	1.222.184
INFOGAMER	-	1.183.225
DANI LJEPOTE I FITNESSA	1.778	980.682
HOTEL&GASTROTEH	755	406.801
SAJMOVI HRANE I ZDRAVOG ŽIVLJENJA	1.047	365.312
INOVA BUDI UZOR	-	248.365
ZAGREBAČKI OBRTNIČKI SAJAM	-	202.936
DANI LOVA I RIBOLOVA	498	165.091
PRAVO DOBA	221	153.039
GROWING UP	87	91.331
FESTIVAL MASLINA	-	90.579
SIFC	109	39.525
UKUPNO:	26.535	21.287.293

Informativni okvir 6. najvećih sajmova održanih u 2018. s aspekta ostvarenih prihoda

15. Međunarodni sajam automobila, gospodarskih vozila i prateće industrije 2018.

Održan na 34.800 m²

Broj izlagača: 150

Broj suizlagača: 326

Broj posjetitelja: 143.000

41. Međunarodni sajam knjiga 2018.

Održan na 6.891 m²

Broj izlagača: 168

Broj suizlagača: 116

Broj posjetitelja: 130.000

27. Zagrebački sajam nautike 2018.

Održan na 6.307 m²

Broj izlagača: 110

Broj suizlagača: 209

Broj posjetitelja: 27.000

45. AMBIENTA 2018.

Održan na 8.338 m²

Broj izlagača: 123

Broj suizlagača: 190

Broj posjetitelja: 19.000

**24. Međunarodni sajam alatnih strojeva i alata s
temom SAPO – sajam podugovaranja 2018.**

**27. Međunarodni sajam zavarivanja i
antikorozivne zaštite**

Održan na 5.020 m²

Broj izlagača: 88

Broj suizlagača: 239

Broj posjetitelja: 11.000

Održan na 2.375 m²

Broj posjetitelja: 7.000

Broj izlagača: 73

Broj suizlagača: 257

Dentex
Međunarodni sajam dentalne medicine
17.- 19.05.2018.

Organizatori:

Od ostalih održanih sajmova posebno se ističe i **INFOGAMER – Međunarodni sajam video igara i opreme**. Prihodi ovog sajama ovise isključivo o broju posjetitelja, a u 2018. godini ovaj sajam posjetilo je 32 tisuće posjetitelja.

DANI LJEPUTE I FITNESSA – u 2018. godini održan je 20. međunarodni sajam kozmetike, pribora za salone i fitness centre. Projekt je nastavio trend višegodišnjeg rasta na razini broja izlagača, izlagačke površine i zadanog plana prihoda. Pozitivna suradnja s poslovnim partnerima i kvalitetan stručno popratni program rezultirao je povećanim prihodom i realizacijom planiranih ciljeva. Na 1.778 m² uređenog prostora izlagala su 124. izlagača i 170. suizlagača, a posjetilo ga je 12 tisuća posjetitelja.

HOTEL & GASTROTEH – 10. Međunarodni sajam gastronomije i hotelsko-ugostiteljske opreme održan je na 755 m² a na kojemu je izlagalo 39 izlagača i 49 suizlagača. Ovogodišnji sajam održan je u sklopu sajma Nautike što je rezultiralo kvalitetnijom sajamskom ponudom za posjetitelje.

SAJMOVI HRANE I ZDRAVOG ŽIVLJENJA - središnje nacionalno događanje na temu hrane, zdravog življenja i povratka prirodnoj ravnoteži komplementarnim pristupima. Sajmovi zdravog življenja sa svojim prepoznatljivim segmentima **Organica**, **APItera** i **Mystic** iz godine u godinu bilježe sve veći interes posjetitelja, izlagača i stručnjaka, a od prošle su nadopunjeni segmentom hrane te svrstani u vrh ponude ovakvih tematskih događanja.

DANI LOVA I RIBOLOVA – sajam opreme za lov i ribolov uz izložbu županijskih lovačkih saveza i turističkih zajednica. Glavni cilj organiziranja sajma je isticanje mogućnosti razvoja lovnog turizma.

INOVA – BUDI UZOR je tradicionalna nacionalna izložba inovacija koja od 1971. redovito svjedoči o najvećim uspjesima hrvatskog inventivnog rada. INOVA je pokretač i simbol inovatorstva u Republici Hrvatskoj, a do sada je okupljala, poticala i javnosti predstavljala tisuće hrvatskih i stotine inovacija iz inozemstva. Dugogodišnja poslovna suradnja s organizatorima inozemnih izložbi inovatora, svjetsko pokroviteljstvo WIPO (Svjetska organizacija inovacija i prava industrijskog vlasništva) i brojni zadovoljni strani izlagači na ranijim izložbama INOVE, temelji su dolaska inovatora iz Taiwana, Hong Kong, Kine, Filipina, Japana, Singapura, Koreje, Saudijske Arabije, Irana, Iraka, Sudana, Kanade, SAD, itd.

PRAVO DOBA – sajam namijenjen zrelim generacijama, a predstavlja mjesto ponude lječilišta, toplica, zdravstvenih usluga i proizvoda, domova za starije osobe, terapijskih uređaja, opreme i pomagala, dodatka prehrani i turističkih usluga.

GROWING – UP – sajam radosti za djecu, roditelje i sve posjetitelje. Tijekom tri dana posjetitelji su imali priliku obići promotivno prodajne prostore, osmišljene edukativne, kreativne i sportske aktivnosti za koje je bilo zaduženo više od stotinu sudionika zabavno – edukacijskog programa.

FESTIVAL MASLINA – u 2018. godini održan je 4. Festival maslina, sada već tradicionalno okupljalište najboljih maslinara i stručnjaka s posjetiteljima Festivala, željnih kvalitetnog ulja i drugih proizvoda od maslina.

GRADITELJSTVO – SIFC – 1. Međunarodni sajam izgradnje i opremanja integralnih postrojenja.

Za vrijeme kada se ne održavaju Sajmovi, prostor Zagrebačkog velesajma koristi se za organizaciju događanja, kongresa, izvansajamskih zabavnih aktivnosti te za privremeno korištenje prostora. Tijekom 2018. godine organizirana su razna događanja kao što su:

- Leap summit
- Smart cities
- Kupujmo hrvatsko
- Mobilna izložba lego kockica
- Wedding expo
- Zagreb connect i ostala događanja.

Izvangajamske zabavne aktivnosti u poslovnim prihodima sudjeluju sa 2.201.000 kuna, kongresne aktivnosti sa 550.000 kuna te privremeno korištenje prostora sa 474.739 kuna.

Tablica 4. Analiza zakupa prostora u 2018.

ZAKUP POSLOVNOG PROSTORA	OSTVARENJE I.-XII.2018.		Struktura prihoda u %
	m2	kn	
UREDSKI PROSTOR	16.100	11.451.522	29,51%
MALOPRODAJE	20.200	7.503.751	19,34%
OSTALE USLUGE		1.606.202	4,14%
UGOSTITELJSTVO	3.700	1.465.023	3,78%
ZAKUP REKLAMNOG PROSTORA	-	499.683	1,29%
SKLADIŠNI PROSTOR	34.000	4.645.217	11,97%
ŠPORTSKI TERENI	84.000	11.630.627	29,97%
UKUPNO:	158.000	38.802.025	100,00%

Prostor koji nije u funkciji održavanja sajмова, iznajmljuje se u skladu s postupkom određenim Odlukom o zakupu poslovnog prostora. Ostvareni prihodi od zakupa iznose 38.802.025 kuna. Najveći udio u ukupnim prihodima od zakupa čini zakup terena za sport. Zakup uredskih prostora također u sličnom omjeru sudjeluje u ukupnim prihodima od zakupa.

Tablica 5. Analiza ostalih poslovnih prihoda za 2018. godinu.

Redni broj	Opis	Iznos u kn
1.	Prihodi iz interne realizacije	65.204
2.	Prihodi od ukidanja rezerviranja	2.620.753
3.	Naplaćena otpisana potraživanja i troškovi spora	430.133
4.	Prihodi od revalorizacija	82.538.187
5.	Umanjenje komunalne naknade	433.018
6.	Ostali poslovni prihodi	247.971
7.	OSTALI POSLOVNI PRIHODI	86.335.266

Ostali poslovni prihodi odnose se na prihode od ukidanja rezerviranja po sudskim sporovima, različita umanjena, otpis potraživanja, prihode od interne realizacije te prihode od revalorizacije.

Najveći udio u ostalim poslovnim prihodima čine prihodi od revalorizacije. Društvo Zagrebački velesajam po završetku poslovne godine za zemljišta i građevinske objekte koji su u zakupu sukladno MRS-u 40, obavlja procjenu vrijednosti. Procjenu vrši ovlaštenu sudski vještak, a efekti smanjenja ili povećanja vrijednosti imovine bilježe se ili na vrijednosno usklađenje (smanjenje vrijednosti imovine) ili na prihode od revalorizacije (povećanje vrijednosti imovine).

Analiza rashoda u 2018. godini

Tablica 6. Analiza rashoda ostvarenih u 2018.

Redni broj	Opis	Iznos u kn
1.	Materijalni troškovi	14.408.041
2.	Troškovi usluga	29.469.364
3.	Troškovi osoblja	22.393.201
4.	Amortizacija i vrijednosno usklađenje dugotrajne imovine	3.757.244
5.	Naknade troškova radnicima i izdaci za ostala mat. prava	4.280.737
6.	Ostali troškovi poslovanja	368.830
7.	Rashodi između podružnica	0
8.	Vrijednosno usklađenje dugotrajne imovine	71.535.713
9.	Vrijednosno usklađenje kratkotrajne imovine	1.234.188
10.	Rezerviranja troškova i rizika	628.738
11.	Ostali poslovni rashodi	1.372.247
12.	POSLOVNI RASHODI	149.448.303
13.	Financijski rashodi	1.474.133
14.	UKUPNI RASHODI	150.922.436

Ukupni rashodi Zagrebačkog velesajma u 2018. godini iznose **150.922.436** kuna. U 2018. godini zabilježeno je značajnije povećanje troškova koji se odnose na sirovine i materijal, utrošak električne energije, usluge na izradi proizvoda, zakupnine i najamnine opreme te usluge promidžbe i reklame. U 2018. godini održani su sajmovi koji i u strukturi prihoda imaju najveći udio, i održavaju se svake parne godine te zbog svoje veličine uzrokuju povećanje troškova.

U strukturi ukupnih rashoda najveću stavku čini vrijednosno usklađenje dugotrajne imovine. Trošak vrijednosnog usklađenja dugotrajne imovine iskazan je temeljem procjene ovlaštenog sudskog vještaka za nekretnine koje se vrednuju po MRS-u 40.

Vrijednosno usklađenje kratkotrajne imovine sastoji se od usklađenja zaliha koje u toku godine nisu imale promjene, vrijednosnog usklađenja od kupaca u zemlji koji su stariji od godinu dana te kupaca u inozemstvu.

***Izveštaj o financijskom položaju/bilanca
na dan 31.12.2018.***

Tablica 7. Ukupna imovina Društva na dan 31. prosinca 2018.

O p i s	31.12.2018. HRK
DUGOTRAJNA IMOVINA	
Nematerijalna imovina	256.329
Materijalna imovina	1.348.522.507
Dugotrajna financijska imovina	5.727.309
Dugotrajna potraživanja	273.175
Odgođena porezna imovina	491.168
Ukupno dugotrajna imovina	1.355.270.488
KRATKOTRAJNA IMOVINA	
Zalihe	1.664.670
Potraživanja od povezanih poduzeća	1.855.468
Potraživanja od kupaca	6.203.322
Potraživanja od zaposlenika	13.578
Potraživanja od države	13.552
Ostala potraživanja	225.915
Novac u blagajni i banci	1.011.490
Ukupno kratkotrajna imovina	10.987.995
Unaprijed plaćeni troškovi i obračunati prihodi	517.405
UKUPNO IMOVINA	1.366.775.888
<i>Izvanbilančni zapisi</i>	<i>137.422.786</i>

Tablica 8. Ukupan kapital i obveze Društva na dan 31. prosinca 2018.

KAPITAL I OBVEZE	
Temeljni kapital	560.241.600
Revalorizacijske rezerve	617.991.090
Preneseni gubitak	-29.324.711
Dobit tekuće godine	143.125
Ukupno kapital	1.149.051.104
Dugoročna rezerviranja	8.149.712
Dugoročne obveze	166.853.975
Kratkoročne obveze	
Obveze prema povezanim poduzećima	15.727.743
Obveze za zajmove	3.446.443
Obveze prema dobavljačima	13.136.779
Obveze za predujmove	345.700
Obveze prema zaposlenima	1.104.070
Obveze za poreze i doprinose	1.626.901
Ostale kratkoročne obveze	1.365.654
Ukupno kratkoročne obveze	36.753.290
Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	5.967.807
UKUPNO KAPITAL I OBVEZE	1.366.775.888
<i>Izvanbilančni zapisi</i>	<i>137.422.786</i>

Na dan 31.12.2018. godine ukupna imovina Društva iznosila je 1.366.775.888 kuna. U strukturi aktive 99% čini dugotrajna imovina, dok svega 1 % odnosi se na kratkotrajnu imovinu. U strukturi dugotrajne imovine prevladava dugotrajna materijalna imovina koju čine zemljište, građevinski objekti svih namjena, oprema te alati, pogonski i uredski inventar, namještaj i transportni uređaji. U 2018. godini Društvo je ostvarilo 6.065.986 kuna investicija u građevinske objekte, opremu i nematerijalnu imovinu. Dugotrajna financijska imovina iskazana u Izvještaju o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2018. u iznosu od 5.727.309 kuna, odnosi se na stambene kredite dodijeljene radnicima Društva. Dugotrajna potraživanja odnose se na potraživanja po osnovi prodaje na kredit (stanovi radnicima Društva) te potraživanja po predstečajnim nagodbama. U strukturi kratkotrajne imovine 56% čine potraživanja od kupaca. Potraživanja od povezanih Društava najvećim dijelom (1.850.200 kuna) odnose se na potraživanja od grada Zagreba temeljem sklopljenih Ugovora o zakupu prostora.

U strukturi pasive na dan 31. prosinca 2018. godine, dugoročne obveze iznose 166.853.975 kuna. U tome obveze s osnova zajmova u iznosu od 31.017.988 kuna odnose se na obveze nastale sukladno planu podjele prilikom izlaska Društva iz Zagrebačkog holdinga. Ukupan iznos obveza iznosi 34.464.431 kuna, ali je kratkoročni dio zajma reklasificiran u okviru kratkoročnih obveza (3.446.443 kuna). Odgođena porezna obveza iskazana u Izvještaju na dan 31. prosinca 2018. godine iznosi 135.656.581 kuna, dok se na ostale dugoročne obveze odnosi 179.406 kuna. U strukturi kratkoročnih obveza najveći udio predstavljaju obveze prema povezanim poduzećima – 15.727.743 kuna. Obveza se sastoji od obveze prema gradu Zagrebu s osnove vodne i komunalne naknade u ukupnom iznosu od 15.535.298 kuna, dok se 192.445 kuna odnosi na nepodmireni dio upravljačke naknade za 2017. godinu dok je Društvo djelovalo kao Podružnica Zagrebačkog holdinga.

Stanje zaposlenosti

Na dan 31.12.2018. u društvu Zagrebački velesajam zaposleno je 148 radnika, od čega 71 radnika čine muškarci a 77 radnika čine žene. Na Zagrebačkom velesajmu zaposleno je 7 osoba s priznatim invaliditetom.

Kvalifikacijska struktura		Starosna struktura	
Stručna sprema	31.12.2018.	Godine starosti	31.12.2018.
DR	2	19-24	1
MR	3	25-34	7
VSS	48	35-44	20
VŠS	10	45-54	60
SSS	69	55-64	60
VKV	10	65 i više	0
KV	3	-	-
NSS	3	-	-
UKUPNO	148	UKUPNO	148

Kvaliteta usluga

U 2018. godini Zagrebački velesajam proveo je istraživanje kvalitete usluga. Istraživanje je provedeno metodom osobnog anketiranja u paviljonima u kojima se održavaju sajmovi Zagrebačkog velesajma. Istraživanje je provedeno upotrebom strukturiranih upitnika namijenjenih za ispitivanje poslovnih posjetitelja, izlagača i široke publike (privatnog posjeta).

Na sajmu DENTEX '18. provedeno je istraživanje zadovoljstva posjetitelja. Ukupno je ispitano 210 posjetitelja. Ispitanici su ocjenjivali zadovoljstvo izložbenim dijelom sajma, ponudom noviteta, pratećim sadržajem, zadovoljstvo sajmom općenito te dali konačnu ocjenu posjeta promatrano kroz ostvarenu korist.

Obradom anketnih upitnika, prosječne ocjene posjetitelja u sljedeće:

- Zadovoljstvo izložbenim dijelom sajma: 4,58
- Zadovoljstvo ponudom noviteta: 4,24
- Zadovoljstvo pratećim sadržajem: 4,18
- Zadovoljstvo sajmom općenito: 4,37
- Koliko je posjet sajmu bio koristan: 4,48

U 2018. godini u razdoblju od veljače do lipnja u terminima održavanja sajmovi anketirano je 1.269 posjetitelja i 275 izlagača. Dobiveni rezultati na reprezentativnom uzorku, interpolirani na ukupan broj posjetitelja sajma Zagreb Auto Show ukazali su slijedeće:

- 23,75% posjetitelja sajma je došlo iz područja preko 50 km udaljeno od Zagreba, što znači da je zahvaljujući sajmu Zagreb Auto Show grad Zagreb posjetilo 18.050 posjetitelja.
- 26.81% posjetitelja izjavilo je da će na temelju informacija sakupljenih tijekom sajma nešto kupiti u budućnosti
- 48% posjetitelja izjavilo je da će na temelju informacija prikupljenih tijekom sajma možda nešto kupiti u bliskoj budućnosti.

Investicije i izvori financiranja

U 2018. godini Zagrebački velesajam realizirao je kapitalnih investicija u vrijednosti **6.065.986 kuna**, a investirano je u slijedeća područja:

- Građevinski objekti (rekonstrukcija paviljona 18): 5.335.963 kuna
- Oprema (informatička, strojevi i alati, uredska oprema): 531.573 kuna
- Ostale investicije (licence, izrada tehničke dokumentacije i slično): 198.450 kuna.

Investicije su financirane iz vlastitih sredstava.

Očekivani budući razvoj Društva

Transformacijska strategija

Zagrebački velesajam d.o.o. je u 2018. godini stabilizirao poslovanje povećanjem prihoda i racionalizacijom troškova. Ostvareni ukupni prihodi iznose 151.222.720 kn. Ostvaren je pozitivan poslovni rezultat od 143.125 kn dobiti, što je točka preokreta a navedeni rezultat posljedica je organskog rasta, uslijed snažnog rasta aktivnosti i proizvodnosti te boljeg upravljanja troškovima. Uz to, ostvaren je bez kapitalnih investicija u osnovnu djelatnost, sve sa zatečenom radnom snagom nepovoljne dobne strukture i bez suvremenih znanja i vještina, bez dijela srednjeg menadžmenta i s velikim nedostatkom specijalističkog znanja i majstorskih struka u strukturi ljudskih resursa.

U 2018. godini Društvo započinje s primjenama razvojnih strategija, inačice razvojne koncentracije, koja se oslanja na organski rast i strateško savezništvo. One će se provoditi i nadalje u dimenzijama fokusiranja i inoviranja proizvodnog portfolia, prenamjene neupotrebljivog prostora za sajmove u zakup te uz pripremu izgradnje novih polivalnetnih suvremenih sajamsko-kongresnih kapaciteta, u suradnji sa strateškim partnerima i Gradom, sve sukladno Razvojnoj strategiji Grada do 2020. i izrađenoj Studiji predizvodljivosti za novi sajamsko-kongresni centar s pripadajućim sadržajima. Uz podizanje aktivnosti te angažman prostora na gotovo 260 dana godišnje za sajmove i događanja, za daljnju stabilizaciju poslovanja Zagrebački velesajam primjenjuje i strategiju internacionalizacije te kontinuirano sklapa partnerske sporazume o suradnji kao i ugovore s međunarodnim organizatorima, jer pretendira ponovno postati etablirani međunarodni centar *businessa* na ponos grada Zagreba.

Za navedeno je nužno potrebna izgradnja novih sajamsko-kongresnih kapaciteta s pratećim sadržajima visoke tehnološke opremljenosti, za što se transformacijskom strategijom sugerira prostor situiran na istočnom dijelu zemljišta Zagrebačkog velesajma. Naime, sadašnji sajamski prostor arhitektonski je i tehnološki zaostao i neprikladan je za moderno sajmovanje te zahtjeva visoke izdatke održavanja, bez da omogući značajan povrat na uloženo i dostatnu rentabilnost imovine. Sadašnji prostor Zagrebačkog velesajam kao takav ne predstavlja više prednost, već značajnu slabost Društva. Takvo stanje jedino se može opravdati svrhom održavanja sajamske djelatnosti **do izgradnje novog sajamsko-kongresnog centra, koja mora započeti čim prije, kako bi Društvo uspjelo izgraditi i održati konkurentnost poslovanja na domaćem i inozemnom tržištu. Za navedenu aktivnost nove izgradnje Društvo je dalo izraditi studiju predizvodljivosti koja je iznimno detaljna, dimenzionira moderan polivalentni sajamsko-kongresni centar sa svim potrebnim pratećim sadržajima, i što je najvažnije, predstavlja i opisuje održiv poslovni model.**

Od izuzetne važnosti za poslovanje Zagrebačkog velesajma, osim izgradnje novog sajamsko-kongresnog centra je upravo međunarodno poslovanje i strateško savezništvo, uslijed malog hrvatskog tržišta, **ali velike prilike za ubiranje pozicione rente.** Naime, međunarodno poslovanje eliminira slabost malog potencijala hrvatskog gospodarstva. Orijehtacijom na NON-EU zemlje, kao i na zemlje centralne Europe, Zagrebački velesajam dolazi u poziciju dosega višestruko veće populacije izlagača i posjetitelja, **a Grad Zagreb u priliku ubiranja pozicione rente, budući je zadnja metropola Europske unije. Skretanje novčanih tokova u Zagreb, koji ga sada zbog manjkavosti infrastrukture zaobilaze, dugoročno je važno za održivost i razvoj gospodarstva, poduzetništva, obrtništva i sve snažnije start-up zajednice u zemlji i u našem Gradu.** Dodatno, prekomjerna imovina ujedno je i prilika za strateško partnerstvo sa inozemnim sajamskim operatorom kojim bi se dugoročno stabiliziralo poslovanje i djelatnost sajmovanja u Zagrebu.

Uz navedeno, stimuliranje organiziranog posjeta poslovnih posjetitelja sajmovima i kongresima Zagrebačkog velesajma od strane hrvatskih i gradskih institucija te ministarstava uvelike bi doprinijelo poslovnom turizmu, najlukrativnijem segmentu tzv. *MICE* sektora unutar kojeg se sajamska industrija multiplikatorskim efektima prati na globalnoj razini.

Strateško savezništvo s inozemnim sajamskim organizatorima, predstavnicima vodećih europskih sajamskih kuća, optimalna je inačica strategija rasta koja je na raspolaganju Društvu. U 2018. godini, Društvo je započelo razgovore s Deutsche messe AG kao vodećim sajamskim organizatorom, operaterom i developerom. Aktivnost će se intenzivirati u 2019. godini s ciljem jačanja suradnje i mogućeg strateškog partnerstva, sve u dogovornom formatu i dinamici s resornim uredima Grada i Skupštinom Društva.

Kratkoročni ciljevi poslovanja Društva usmjereni su na stabilnost poslovanja i eliminiranje otežane likvidnosti te otklanjanje izvora njezina nastajanja, putem optimiranja resursne baze Društva. Proizvodni program i njegova kvaliteta i dalje se predviđaju razvijati po modelu „*ZV signature*“, u koji su utkane vrijednosti i tradicija te identitet Zagrebačkog velesajma i Grada Zagreba. Navedeno podrazumijeva jedinstvenost i kvalitetu izvedbe projekata Zagrebačkog velesajma uz utkanost identiteta, povijesti, temeljnih vrijednosti i unaprijeđene korporativne kulture, što zajedno predstavlja najsnažniju neopipljivu imovinu Društva.

Strateški ciljevi Društva imaju multiplikatorski učinak na rast i razvoj Grada (na 1 kunu prihoda Zagrebačkog velesajma, indirektni inducirani prihod gospodarstva Grada iznosi oko 11,7 kuna) te su snažno usmjereni na vraćanje pozicije Zagrebačkog velesajma u središte gospodarske aktivnosti Grada, Republike Hrvatske i šire regije, na ponovno osvajanje lidarske pozicije te na ostvarivanje predložene vizije.

Iz navedenih aktivnosti proizlazi da su usmjerene na ostvarenje strateških ciljeva Društva:

- 1. Dugoročna samoodrživost i konkurentnost poslovanja**
- 2. Liderstvo u Regiji**
- 3. Izgradnja novog sajamsko-kongresnog centra**

Ad.1. Zagrebački velesajam i dalje mora snažiti prihodovnu stranu poslovanja, s obzirom na broj zaposlenih, rješavati se prostorne predimenzioniranosti i pripadajućeg izrazito skupog održavanja te eliminirati tehnološku neopremljenost. Obzirom da se radi o trgovačkom društvu u vlasništvu Grada koje se na cijelom svom prostoru vodi kao strateški projekt Grada, Zagrebački velesajam svoje buduće poslovanje te stratešku posturu nije u mogućnosti oblikovati i realizirati isključivo samostalno, već se radi o izvedbi povezanoj s tijelima Grada, sve sukladno statusu projekta od interesa Grada.

Ad.2. i Ad. 3. Za liderstvo u regiji potrebni su partnerstvo na nacionalnoj ili međunarodnoj razini i/ili strateško savezništvo:

- u izgradnji multifunkcionalnog sajamskog centra i djelatnosti (sajamski operator, developer i investitor) i/ili
- u sajamskoj djelatnosti – operator poslovanja

Za sajamsko-kongresnu djelatnost prihvatljivo je partnerstvo i/ili savezništvo u dva oblika: izgradnja sajamsko-kongresnog centra i poslovno partnerstvo u djelatnosti ili samo poslovno partnerstvo u djelatnosti, gdje bi se izgradnja optimalnog sajamskog multifunkcionanog prostora povjerila trećoj strani kao izvoditelju, u dogovoru s budućim operatorom poslovanja.

Konačni stav o navedenom, predmet je odlučivanja Skupštine Društva odnosno vlasnika, no opravdanost navedenog strateškog djelovanja temelji se na činjenicama da je najveća snaga Zagrebačkog velesajma još uvijek internacionalno prepoznatljiv brend, odlična prometna povezanost (nova zračna luka), **a nadalje geostrateški položaj Zagreba koji, kao glavni grad rubne zemlje članice Europske unije, ima priliku ubirati poziciju rentu te dominirati na leaderskoj poziciji narednih desetak godina u tzv. MICE sektoru gospodarstva šire Regije, pod uvjetom da izgradi optimalnu suvremenu sajamsku i kongresnu infrastrukturu sa pratećim sadržajima.**

Uz navedeno, potrebna je intenzivna sinergijska suradnja s Turističkom zajednicom grada Zagreba, posebice na stimuliranom dolasku poslovnih posjetitelja iz inozemstva te s HGK-om, HOK-om i HTZ-om, kako bi se zajedničkim snagama promicao Zagreb kao destinacija i Zagrebački velesajam kao središte poslovne izvrsnosti Hrvatske i ovog dijela Europe, što je ujedno i predložena **vizija Društva, kako slijedi: ponovno postati nacionalno i međunarodno središte poslovne i komunikacijske izvrsnosti i inovativnosti.**

Aktivnosti istraživanja i razvoja

Kako bi se postignuta samoodrživost poslovanja nastavila, potrebno je i nadalje raditi na efikasnosti, a još više na efektivnosti poslovanja te žurno pristupiti digitalizaciji poslovanja. Pojednostavljeni organigram koji je na snazi od početka godine, usmjeren je na optimiranje poslovnih procesa u cilju smanjenja svih vrsta troškova poslovanja, a unaprijeđeno je praćenje učinka po centrima odgovornosti i po nositeljima troškova. U drugom dijelu 2019. godine planira se pristupiti izradi matrice uravnoteženih postignuća tzv. BSC matrice s ključnim pokazateljima izvedbe, što bi moglo omogućiti i procjenu radnog učinka i stimulatивно nagrađivanje u slučajevima izvrsnih performansi. Od izdvojenih realiziranih investicija otvaranje Tehnološkog parka u paviljonu 12 na prvom katu dovršeno je u prvom kvartalu 2018. Za nastavak projekta planirano je i širenje i to na prizemlje paviljona 12. Navedeno je otvorilo dodatne mogućnosti transformacije Zagrebačkog velesajma u inovativnu i tehnološki naprednu kompaniju, dok su Atletska dvorana u paviljonu 1 i dovršen Boksачki centar u paviljonu 18 etablirale Zagrebački velesajam kao sportski centar. U 2018. godini nastavljeno je s ugradnjom video nadzora na unutarne i vanjske objekte, a započeta je i investicija nabavke oprema za novi sustav prodaje i validacije ulaznica. U postupku je projekt uvođenja WI-FI-a, dok je započet kapitalni projekt na kojem će se graditi konkurentnost Društva u 2019. godini, a to je digitalna transformacija poslovanja.

Specijalizirani CRM software za sajamsku i kongresnu aktivnost postoji na tržištu te se Društvo usmjerilo svojim skromnim investicijskim potencijalom na žurnu implementaciju. Radi se o preduvjetu za izgradnju konkurentnosti u ovoj djelatnosti, jednako kao što je to suvremeni sajamsko-kongresni kompleks.

Društvo nastavlja s podizanjem kvalitete sajamskog prostora koji sada koristi, kako bi se ostvarila razina usluge prihvatljiva za sajmovanje u 21. stoljeću. Također, nastavlja se s prenamjenom dijela prostora, orijentiranom na dugoročni zakup u namjenu za djelatnost sport, kao i s otvaranjem prostora Zagrebačkog velesajma za poduzetničke aktivnosti. Istovremeno, obzirom na raspoložive resurse, Društvo će nastaviti s podizanjem tehnološke opremljenosti postojećeg Kongresnog centra u mobilnoj inačici, budući da je potražnja za djelatnošću organizacije evenata i dalje u rastu. Potrebna ulaganja odnose se na opremu, odnosno ugovaranje usluga eksternog pružatelja po konkurentnim cijenama, kako bi se brzo osvojila leaderska pozicija na tržištu za ovu aktivnost. Naime, izvođenje usluge organizacije evenata snaži prihodovnu stranu poslovanja te omogućuje snažnije iskorištenje imovine tijekom godine, što donosi uz financijski i reputacijski efekt, puno značajniji za nastavak snažnijeg povrata povjerenja poslovne javnosti u Zagrebački velesajam kao organizatora i kao poželjno mjesto za događanja. Ovom ekstenzijom osigurava se korištenje postojećih resursa u novim resursnim kombinacijama, razvija se potporna djelatnost koju je Zagrebački velesajam sposoban trajno izvoditi te se profilirati kao vodeći organizator kongresnih, poslovnih i društvenih događanja i najpoželjnija lokacija za navedeno.

Iako strateški ciljevi Društva nisu autonomni, oni su predloženi ovdje kao snažno usmjerenje na vraćanje pozicije Zagrebačkog velesajma u središte gospodarske aktivnosti Grada, Republike Hrvatske i šire regije, na opću korist putem izravnih i neizravnih multiplikativnih efekata, od kojih profitiraju sve destinacije koje razvijaju sajamsku i kongresnu djelatnost. Zagrebački velesajam je trgovačko društvo u 100% vlasništvu Grada Zagreba, stoga novelacija razvojnih Smjernica ovog strateškog projekta Grada **mora sagledati i razvojno-poslovnu perspektivu sajamske industrije, pa time i razvojne potrebe trgovačkog društva, a iz čega mogu proizlaziti i druge razvojne potrebe javnih sadržaja Grada.**

Obzirom na specifičnost sajamske i industrije događanja, koje su inovativne i tehnološki napredne te zahtjevne u izvedbama, **preduvjeti za konkurentnost Zagrebačkog velesajma kao organizatora s tradicijom od 110 godina neprekidnog rada su:** nova infrastruktura primjerene veličine i tehnološke opremljenosti (model Brno, Budimpešta, Köln, Barcelona); puna digitalizacija poslovanja; internacionalizacija radi ekonomije obujma, rasta aktivnosti i snage dosega, kroz strateška savezništva s vodećim EU sajamskim kućama i snaženje pozicije u Globalnoj međunarodnoj asocijaciji sajamske industrije, međunarodnoj uniji sajмова – UFI, kojoj je Zagrebački velesajam jedan od 10 osnivača; te rast vrijednosti intelektualnog kapitala u smislu osnaživanja strukture i kompetencija ljudskih potencijala, uz pomlađivanje te rješavanje nedostatka stručnjaka specijalista na ključnim funkcijama trgovačkog društva.

Značajni poslovni događaji nakon proteka poslovne godine

Nakon proteka poslovne godine 2018. nije bilo događaja koji bi značajno utjecali na godišnje financijske izvještaje Društva za 2018. godinu te bi slijedom toga trebali biti objavljeni.

Stjecanje vlastitih dionica

Trgovačko društvo Zagrebački velesajam d.o.o. u 2018. godini nije stjecalo vlastite poslovne udjele niti pričuve za stjecanje istih.

Podružnice Društva

Trgovačko društvo Zagrebački velesajam d.o.o. od 01.01.2018. godine posluje kao samostalno društvo u 100% vlasništvu Grada Zagreba te u svojoj organizacijskoj strukturi nema podružnica.

Financijski instrumenti Društva

Financijsku imovinu društva čine novčana sredstva na računima te potraživanja od kupaca. Financijske obaveze čine obaveze po pozajmici primljenoj od Zagrebačkog holdinga nakon izvršene statusne promjene izdvajanja i transformiranja u samostalno trgovačko društvo, obveze prema dobavljačima, zaposlenima te ostale kratkoročne obveze.

Izloženost poslovnim rizicima

U uvjetima suvremenog poslovanja Društvo je izloženo različitim poslovnim rizicima, posebno tržišnom, financijskom te riziku likvidnosti.

Ciljevi upravljanja financijskim rizikom:

Radi prognoziranja mogućnosti nastupa situacija koja se može negativno odraziti na poslovanje i ostvarivanje ciljeva Društva, isto identificira financijske rizike, utvrđuje njihov potencijalni utjecaj na poslovanje Društva u budućnosti i upravlja financijskim rizicima.

Upravljanje rizikom kapitala:

Društvo upravlja svojim kapitalom kako bi osiguralo da Društvu bude omogućen vremenski neograničen nastavak poslovanja, uz istovremenu realizaciju najvećeg mogućeg povrata za interesne strane kroz optimiranje stanja između dužničkog i vlasničkog kapitala.

Tržišni i valutni rizik:

Društvo posluje na domaćem tržištu. Društvo prihode ostvaruje na domaćem tržištu u hrvatskim kunama. Društvo nema imovine ili obveza u stranoj valuti, odnosno nije izloženo valutnom riziku.

Kreditni rizik:

Kreditni rizik je rizik neplaćanja odnosno neizvršenja ugovornih obveza od strane kupaca Društva koji utječe na eventualni financijski gubitak Društva. Društvo u poslovanju s kupcima prikuplja instrumente osiguranja plaćanja u svrhu zaštite od mogućih financijskih rizika i gubitka uslijed neizvršenja plaćanja i ugovorenih obveza. Kupci se razvrstavaju u skupine rizičnosti prema financijskim pokazateljima poslovanja i dosadašnjem poslovanju s Društvom te za svaku skupinu primjenjuju odgovarajuće mjere zaštite od kreditnog rizika. Društvo posluje s velikim brojem kupaca različite djelatnosti i veličine. Potraživanja od kupaca usklađena su za vrijednost sumnjivih i spornih potraživanja.

Rizik likvidnosti:

Instrumenti koji se koriste za praćenje i smanjivanje rizika likvidnosti: analiza i upravljanje novčanim tokovima, analiza imovine i izvora financiranja imovine, instrumenti osiguranja plaćanja, ugovorene kreditne linije na revolving principu i slično.

Umjesto zaključka

POLUGA KONKURENTNOSTI I ODRŽIVOSTI TRGOVAČKOG DRUŠTVA ZAGREBAČKI VELESAJAM:

Investicije, odnosno nova sajamsko-kongresna infrastruktura i digitalizacija poslovanja;

Internacionalizacija, odnosno povećanje prihoda s međunarodnih tržišta, što će posljedično dovesti i do povećanja prihoda s domaćeg tržišta te snažiti razinu investicijskog potencijala u zemlji.

PLAN SAJMOVANJA 2019.

PROGRAM SAJMOVA

20. – 24. 2.	ZAGREBAČKI SAJAM NAUTIKE , 28. međunarodni sajam nautike HOTEL&GASTROTEH , 11. međunarodni sajam gastronomije i hotelsko-ugostiteljske opreme DANI LOVA I RIBOLOVA , 3. sajam opreme za lov i ribolov
23. – 24. 2.	4. FESTIVAL MASLINA
8. – 10. 3.	BEAUTY & HAIR EXPO ZAGREB , 21. međunarodni sajam kozmetike, frizerstva i opreme za salone TATTOO, PIERCING & BODY PAINTING
3. – 5. 4.	ZAGREBAČKI OBRRTNIČKI SAJAM , 4. sajam obrtništva i obrtničkih zanimanja
24. - 27. 4.	PROLJETNI SAJMOVI ZAGREBAČKOG VELESAJMA EMAT , zaštita okoliša i komunalna oprema • Interklima • Energetska učinkovitost • Graditeljstvo • Digitalna gradnja • Opremanje , instalacije, tehnika, alati • Interprotex , zaštita osoba i imovine
16. – 18. 5.	PRAVO DOBA , sajam za zrele generacije
5. – 7. 6.	INTERGRAFIKA & MODERNPAK , međunarodni sajamovi grafičke i papirne industrije, ambalaže i pakiranja OGLAŠAVANJE
6. – 8. 9.	GROWING UP , sajam radosti bez granica za djecu i roditelje IGRAČKE • ŠKOLSKA OPREMA I PRIBOR
9. – 13. 10.	AMBIENTA , 46. međunarodni salon namještaja, unutarnjeg uređenja i prateće industrije GRAĐENJE I OPREMANJE • ART FAIR ZAGREB • HORECA
12. – 17. 11.	INTERLIBER , 42. međunarodni sajam knjiga ZNANJE I UČENJE INFOGAMER , 8. međunarodni sajam video igara i opreme INFOWORLD , informatička ostvarenja i digitalizacija
13. – 16. 11.	INOVA , 44. hrvatski salon inovacija s međunarodnim sudjelovanjem
5. – 8. 12.	CROAGRO , Sajem poljoprivrede, poljoopreme i mehanizacije SAJMOVI HRANE I ZDRAVOG ŽIVLJENJA , međunarodni sajamovi hrane, organske proizvodnje i zdravog življenja

 novi projekti

DOBRODOŠLI

ZAGREBAČKI VELESAJAM
Avenija Dubrovnik 15 | 10020 Zagreb | Hrvatska
telefon: +385 1 6503-111 | e mail: zagvel@zv.hr

www.zv.hr

**GODIŠNJI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU
ZAVRŠENU NA DAN 31.12.2018. ZAJEDNO S
IZVJEŠĆEM NEOVISNOG REVIZORA**

SADRŽAJ

	<u>Stranica</u>
Odgovornost za godišnje financijske izvještaje	1
Izvešće neovisnog revizora	2 - 5
Račun dobiti i gubitka i Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	6
Bilanca / Izvještaj o financijskom položaju	7 - 8
Izvještaj o promjenama kapitala	9
Izvještaj o novčanim tokovima	10
Bilješke uz financijske izvještaje	11 - 45

ODGOVORNOST ZA FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

Temeljem Zakona o računovodstvu Republike Hrvatske (NN 78/15, 134/15, 120/16 i 116/18), Uprava je dužna osigurati da godišnji financijski izvještaji za svaku financijsku godinu budu pripremljeni u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja („MSFI“), koje je usvojila Europska unija, tako da daju istinitu i objektivnu sliku financijskog stanja i rezultata poslovanja društva Zagrebački velesajam d.o.o. („Društvo“) za to razdoblje.

Nakon provedenih istraživanja, Uprava razumno očekuje da Društvo ima odgovarajuća sredstva za nastavak poslovanja u doglednoj budućnosti. Iz navedenog razloga, Uprava i dalje prihvaća načelo nastavka poslovanja pri izradi financijskih izvještaja Društva.

Pri izradi financijskih izvještaja Uprava je odgovorna:

- da se odaberu i potom dosljedno primjenjuju odgovarajuće računovodstvene politike;
- da prosudbe i procjene budu razumne i oprezne;
- da se primjenjuju važeći računovodstveni standardi, a svako materijalno značajno odstupanje obznani i objasni u financijskim izvještajima; te
- da se financijski izvještaji pripreme po načelu nastavka poslovanja, osim ako je neprimjereno pretpostaviti da će Društvo nastaviti svoje poslovne aktivnosti.

Uprava je odgovorna za vođenje ispravnih računovodstvenih evidencija, koje će u bilo koje doba s prihvatljivom točnošću odražavati financijski položaj Društva, kao i njihovu usklađenost s hrvatskim Zakonom o računovodstvu. Uprava je također odgovorna za čuvanje imovine Društva, pa stoga i za poduzimanje razumnih mjera da bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Uprava je odobrila godišnje financijske izvještaje za izdavanje dana 30. travnja 2019. godine.

Potpisao za i u ime Uprave:

Dr.sc. Dina Tomšić, direktor

30. travnja 2019. godine

Zagrebački velesajam d.o.o.

Avenija Dubrovnik 15

10 000 Zagreb

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA

Izvješće o reviziji godišnjih financijskih izvještaja

Mišljenje

Obavili smo reviziju godišnjih financijskih izvještaja društva Zagrebački velesajam d.o.o., Zagreb, Avenija Dubrovnik 15 (Društvo), koji obuhvaćaju Izvještaj o financijskom položaju (Bilancu) na 31. prosinca 2018. godine, Račun dobiti i gubitka, Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, Izvještaj o novčanim tokovima i Izvještaj o promjenama kapitala za tada završenu godinu te Bilješke uz financijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi godišnji financijski izvještaji *istinito i fer prikazuju* financijski položaj Društva na 31. prosinca 2018. godine, financijsku uspješnost i novčane tokove Društva za tada završenu godinu u skladu sa Zakonom o računovodstvu i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI-ima) koji su utvrđeni od Europske komisije i objavljeni u službenom listu Europske unije.

Osnova za Mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Zakonom o računovodstvu, Zakonom o reviziji i Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvješću neovisnog revizora u *odjeljku o revizorovim odgovornostima za reviziju godišnjih financijskih izvještaja*. Neovisni smo od Društva u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe (IESBA Kodeks) i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ostale informacije u Godišnjem izvješću

Uprava Društva je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže informacije uključene u Godišnje izvješće, ali ne uključuju godišnje financijske izvještaje i naše izvješće neovisnog revizora o njima.

Naše mišljenje o godišnjim financijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije, osim u razmjeru u kojem je to izričito navedeno u dijelu našeg izvješća neovisnog revizora pod naslovom *Izvješće o drugim zakonskim zahtjevima*, i mi ne izražavamo bilo koji oblik zaključka s izražavanjem uvjerenja o njima.

U vezi s našom revizijom godišnjih financijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i, u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne godišnjim financijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenih u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane. Ako, temeljeno na poslu kojeg smo obavili, zaključimo da postoji značajni pogrešni prikaz tih ostalih informacija, od nas se zahtijeva da izvijestimo tu činjenicu. U tom smislu mi nemamo nešto za izvijestiti.

Odgovornosti Uprave Društva i onih koji su zaduženi za upravljanje za godišnje financijske izvještaje

Uprava Društva je odgovorna za sastavljanje godišnjih financijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu s MSFI-ima koji su utvrđeni od Europske komisije i objavljeni u službenom listu Europske unije, i za one interne kontrole za koje Uprava Društva odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja godišnjih financijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju godišnjih financijskih izvještaja, Uprava Društva je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava Društva ili namjerava likvidirati Društvo ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa financijskog izvještavanja kojeg je ustanovilo Društvo.

Revizorove odgovornosti za reviziju godišnjih financijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li godišnji financijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viša razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih godišnjih financijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza godišnjih financijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Društva.
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava Društva.

Revizorove odgovornosti za reviziju godišnjih financijskih izvještaja (nastavak)

- zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava Društva i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem Izvješću neovisnog revizora na povezane objave u godišnjim financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg Izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj godišnjih financijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li godišnji financijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

Izvješće o drugim zakonskim zahtjevima**Izvješće temeljem zahtjeva iz Zakona o računovodstvu**

Uprava Društva odgovorna je za sastavljanje Izvješća posloводства Društva kao sastavnog dijela Godišnjeg izvješća Društva, te smo u obvezi izraziti mišljenje o usklađenosti Izvješća posloводства Društva kao sastavnog dijela Godišnjeg izvješća Društva s godišnjim financijskim izvještajima Društva. Prema našem mišljenju, temeljeno na poslovima koje smo obavili tijekom revizije, informacije u Izvješću posloводства Društva za 2018. godinu koje je sastavni dio Godišnjeg izvješća Društva za 2018. godinu usklađene su s informacijama iznijetim u godišnjim financijskim izvještajima Društva prikazanim na stranicama 6 do 45 na koje smo iskazali mišljenje kao što je iznijeto u odjeljku Mišljenje gore.

Prema našem mišljenju, temeljeno na poslovima koje smo obavili tijekom revizije, priloženo Izvješće posloводства Društva za 2018. godinu koje je sastavni dio Godišnjeg izvješća Društva za 2018. godinu je sastavljeno u skladu sa Zakonom o računovodstvu.

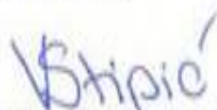
Na temelju poznavanja i razumijevanja poslovanja Društva i njegova okruženja stečenog u okviru revizije, nismo ustanovili da postoje značajni pogrešni prikazi u priloženom Izvješću posloводства Društva za 2018. godinu koji je sastavni dio Godišnjeg izvješća Društva za 2018. godinu.

Izvešće temeljem zahtjeva iz Zakona o računovodstvu

Uprava Društva odgovorna je za sastavljanje godišnjih financijskih izvještaja Društva za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. u propisanom obliku temeljem Pravilnika o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja (NN 95/16), te u skladu s ostalim propisima koji uređuju poslovanje Društva ("Standardni godišnji financijski izvještaj"). Financijske informacije iznijete u standardnim godišnjim financijskim izvještajima Društva u skladu su sa informacijama iznijetim u godišnjim financijskim izvještajima Društva prikazanih na stranicama 6 do 45 na koje smo iskazali mišljenje kao što je iznijeto u odjeljku Mišljenje gore.

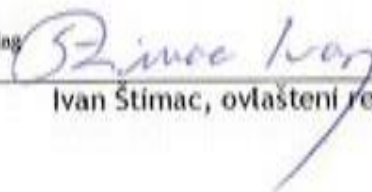
U Zagrebu, 14. svibnja 2019. godine

BDO Croatia d.o.o.
Trg J. F. Kennedy 6b
10000 Zagreb

Vedrana Štapić, članica Uprave

BDO CROATIA
BDO Croatia d.o.o.
za pružanje revizijskih, konzalting
i računovodstvenih usluga
Zagreb, J. F. Kennedy 6/b

Ivan Štimac, ovlaštení revizor

ZAGREBAČKI VELESAJAM d.o.o., Zagreb
 RAČUN DOBITI I GUBITKA I IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBUHVAATNOJ DOBITI
 za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

O p i s	Bilješka	2018. HRK
POSLOVNI PRIHODI		
Prihodi od prodaje	4.	60.502.041
Ostali poslovni prihodi	5.	90.010.167
Ukupni poslovni prihodi		150.512.208
POSLOVNI RASHODI		
Materijalni troškovi	6.	(43.877.405)
Troškovi osoblja	7.	(22.393.200)
Amortizacija	8.	(3.757.244)
Ostali troškovi	9.	(4.649.567)
Vrijednosna usklađenja	10.	(72.769.901)
Rezerviranja	11.	(628.738)
Ostali rashodi poslovanja	12.	(1.372.248)
Ukupno poslovni rashodi		(149.448.303)
DOBIT IZ REDOVNIH AKTIVNOSTI		1.063.905
FINANCIJSKI PRIHODI	13.	710.512
FINANCIJSKI RASHODI	14.	(1.474.133)
GUBITAK IZ FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI		(763.621)
UKUPNI PRIHODI		151.222.720
UKUPNI RASHODI		(150.922.436)
Dobit prije oporezivanja		300.284
Porez na dobit	15.	(157.159)
DOBIT TEKUĆE GODINE		143.125
Ostala sveobuhvatna dobit		3.667.176
UKUPNA SVEOBUHVAATNA DOBIT		3.810.301

Računovodstvene politike i bilješke koje slijede čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

ZAGREBAČKI VELESAJAM d.o.o., Zagreb
 BILANCA / IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU
 na dan 31. prosinca 2018.

O p i s	Bilješka	31.12.2018.	31.12.2017.
		HRK	HRK
AKTIVA			
Dugotrajna imovina			
Nematerijalna imovina	17.	256.329	112.886
Materijalna imovina	18.	1.348.522.507	1.330.904.814
Dugotrajna financijska imovina	19.	5.727.309	6.572.962
Dugotrajna potraživanja	20.	273.175	343.986
Odgođena porezna imovina	16.	491.168	648.327
Ukupno dugotrajna imovina		1.355.270.488	1.338.582.975
Kratkotrajna imovina			
Zalihe	21.	1.664.670	1.547.326
Potraživanja od povezanih poduzeća	22.	1.855.468	5.317.478
Potraživanja od kupaca	23.	6.203.322	5.899.771
Potraživanja od zaposlenika	24.	13.578	40.230
Potraživanja od države	25.	13.552	66.677
Ostala potraživanja	26.	225.915	873.879
Novac u blagajni i banci	27.	1.011.490	84.701
Ukupno kratkotrajna imovina		10.987.995	13.830.062
Unaprijed plaćeni troškovi i obračunati prihodi	28.	517.405	676.245
UKUPNO AKTIVA		1.366.775.888	1.353.089.282
<i>Izvanbilančni zapisi</i>	40.	<i>137.422.786</i>	<i>87.254.964</i>

Računovodstvene politike i bilješke koje slijede čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

ZAGREBAČKI VELESAJAM d.o.o., Zagreb
 BILANCA / IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU (nastavak)
 na dan 31. prosinca 2018.

O p i s	Bilješka	31.12.2018.	31.12.2017.
		HRK	HRK
PASIVA			
Kapital	29.		
Temeljni kapital		560.241.600	560.241.600
Revalorizacijske rezerve		617.991.090	614.323.914
Preneseni gubitak		(29.324.711)	(29.324.711)
Dobit tekuće godine		143.125	0
Ukupno kapital		<u>1.149.051.104</u>	<u>1.145.240.803</u>
Dugoročna rezerviranja	30.	8.149.712	10.377.107
Dugoročne obveze	31.	166.853.975	135.077.118
Kratkoročne obveze			
Obveze prema povezanim poduzećima	32.	15.727.743	12.769.917
Obveze za zajmove	33.	3.446.443	32.122.050
Obveze prema dobavljačima	34.	13.136.779	10.025.821
Obveze za predujmove	35.	345.700	1.076.986
Obveze prema zaposlenima	36.	1.104.070	1.403.354
Obveze za poreze i doprinose	37.	1.626.901	947.015
Ostale kratkoročne obveze	38.	1.365.654	87.205
Ukupno kratkoročne obveze		<u>36.753.290</u>	<u>58.432.348</u>
Odgodeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	39.	5.967.807	3.961.906
UKUPNO PASIVA		<u>1.366.775.888</u>	<u>1.353.089.282</u>
<i>Izvanbilančni zapisi</i>	40.	<u>137.422.786</u>	<u>87.254.964</u>

Računovodstvene politike i bilješke koje slijede čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

ZAGREBAČKI VELESAJAM d.o.o., Zagreb
 IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA KAPITALA
 za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

O p i s	Temeljni kapital	Revalorizacijske rezerve	Preneseni gubitak	Dobit tekuće godine	Ukupno
	HRK		HRK	HRK	HRK
Stanje 31. prosinca 2017. godine	560.241.600	614.323.914	(29.324.711)	0	1.145.240.803
Promjene revalorizacijskih rezervi	0	3.667.176		0	3.667.176
Dobit tekuće godine	0	0	0	143.125	143.125
Stanje 31. prosinca 2018. godine	560.241.600	617.991.090	(29.324.711)	143.125	1.149.051.104

Računovodstvene politike i bilješke koje slijede čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

ZAGREBAČKI VELESAJAM d.o.o., Zagreb
 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA
 za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

POZICIJA	2018. HRK
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti	
Rezultat iz redovnog poslovanja prije oporezivanja	300.284
Amortizacija	3.757.244
Promjena fer vrijednosti ulaganja u nekretnine	(15.474.640)
Promjene revalorizacijskih rezervi	3.667.176
Uskladenja	(157.159)
Prihodi od kamata	(185.918)
Rashodi od kamata	1.335.497
Povećanje zaliha	(117.344)
Povećanje potraživanja od kupaca	(303.551)
Smanjenje potraživanja od povezanih društava	3.462.010
Smanjenje potraživanja od države	53.125
Smanjenje potraživanja od zaposlenih i ostalih potraživanja	1.176.533
Smanjenje dugotrajnih potraživanja	70.811
Smanjenje rezerviranja	(2.227.395)
Povećanje obveza prema dobavljačima i ostalih obveza	3.110.958
Povećanje obveza prema povezanim društvima	2.957.826
Smanjenje obveza za primljene predujmove	(731.286)
Povećanje obveza za poreze i doprinose	679.886
Smanjenje obveza prema zaposlenima	(299.284)
Povećanje ostalih kratkoročnih obveza	1.960.413
Neto novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti	3.035.186
Plaćene kamate	(11.560)
Ukupno	3.023.626
Novčani tokovi iz investicijskih aktivnosti	
Neotpisana vrijednost otuđenih nekretnina, postrojenja i opreme	22.247
Kupnja nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine	(6.065.987)
Smanjenje dugotrajne financijske imovine	845.653
Neto novčani tokovi iz investicijskih aktivnosti	(5.198.087)
Novčani tokovi iz financijskih aktivnosti	
Smanjenje kratkoročnih kredita	(28.675.607)
Povećanje dugoročnih kamatonosnih kredita	31.776.857
Neto novčani tokovi iz financijskih aktivnosti	3.101.250
NETO POVEĆANJE NOVCA	926.789
NOVAC NA DAN 1. SIJEČNJA	84.701
NOVAC NA DAN 31. PROSINCA	1.011.490
POVEĆANJE NOVCA	926.789

Računovodstvene politike i bilješke koje slijede čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

1. OPĆI PODACI O DRUŠTVU

Pravni okvir, djelatnost i zaposlenici

Zagrebački velesajam, rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu od 2. siječnja 2007. godine, pripojen je društvu Gradsko komunalno gospodarstvo d.o.o., Zagreb, Savska 1., temeljem Ugovora o pripajanju od 11. prosinca 2006. godine. Dana 2. siječnja 2007. godine u registar trgovačkog suda u Zagrebu upisano je osnivanje podružnice pod rednim brojem 014 pod nazivom Gradsko komunalno gospodarstvo d.o.o. - Podružnica Zagrebački velesajam. Rješenjem trgovačkog suda od 2. siječnja 2007. godine Gradsko komunalno gospodarstvo d.o.o. - Podružnica Zagrebački velesajam mijenja naziv u Zagrebački holding d.o.o. - Podružnica Zagrebački velesajam.

Rješenjem Trgovačkog suda od 29.12.2017. Zagrebački velesajam posluje kao samostalna pravna osoba, odnosno kao društvo s ograničenom odgovornošću u 100%-om vlasništvu grada Zagreba.

U uvjetima domaće i inozemne konkurencije, Društvo Zagrebački velesajam svoju djelatnost realizira kroz dvije osnovne grupe aktivnosti:

1. Sajmovi na Zagrebačkom velesajmu:

- organizacija sajmova prema godišnjem kalendaru sajmova,
- organizacija kongresa i stručno popratnih aktivnosti za vrijeme trajanja sajmova,
- promocija izlagača,
- projektiranje i izvođenje izložbenog prostora i pratećih aktivnosti,
- organizacija kongresa, konferencija, zabavnih i stručnih događanja.

2. Iznajmljivanje poslovnog prostora

- iznajmljivanje prostora za ugostiteljstvo, maloprodaju, kancelarije, skladišta i sportske sadržaje,
- promocijske usluge za ne izlagače.

Na dan 31. prosinca 2018. godine Društvo Zagrebački velesajam d.o.o., ukupno je zapošljavalo 148 zaposlenika. Od ukupnog broja zaposlenih 77 su žene a 71 muškarci.

1. OPĆI PODACI O DRUŠTVU (nastavak)

Kvalifikacijska struktura prikazana je u nastavku:

Stručna sprema	31.12.2018.
DR	2
MR	3
VSS	48
VŠS	10
SSS	69
VKV	10
KV	3
NSS	3
UKUPNO	148

Starosna struktura prikazana je u nastavku:

Godine starosti	31.12.2018.
19-24	1
25-34	7
35-44	20
45-54	60
55-64	60
65 i više	0
UKUPNO	148

1.1. Tijela Društva

Društvo zastupa:

- Dr.sc. Dina Tomšić - članica Uprave, direktorica,
- zastupa pojedinačno i samostalno od 29.12.2017.

Skupština Društva:

- Milan Bandić, DIPL.POLIT.V.R. ; gradonačelnik Grada Zagreba - predsjednik Skupštine Društva

2. USVAJANJE NOVIH I IZMIJENJENIH STANDARDA I TUMAČENJA

Usvajanje novih i izmijenjenih Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja

Sljedeći novi standardi i izmijenjeni i dopunjeni postojeći standardi te tumačenja izdani od strane Međunarodnog odbora za računovodstvene standarde koji su usvojeni u Europskoj uniji su na snazi u tekućem razdoblju:

- **MSFI 9 Financijski instrumenti : Klasifikacija i mjerenje**

Standard je na snazi za godišnja razdoblja koja su započela 1. siječnja 2018. godine ili nakon toga, s time da je dozvoljena ranija primjena. Konačna verzija MSFI-ja 9 Financijski instrumenti odražava sve faze projekta o financijskim instrumentima i mijenja MRS 39 Financijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje kao i sve prethodne verzije MSFI-ja 9. Standard uvodi nove zahtjeve klasifikacije i mjerenja, umanjenja vrijednosti i računovodstva zaštite. Menadžment Društva usvojio je standard s datumom stupanja na snagu te njegovom primjenom nije bilo značajnih utjecaja na financijske izvještaje Društva.

- **MSFI 15 Prihodi temeljem ugovora s kupcima**

Standard je na snazi za godišnja razdoblja koja počinju 1. siječnja 2018. godine ili nakon toga. U okviru standarda uvodi se model od 5 koraka koji će se primjenjivati na prihode ostvarene temeljem ugovora s kupcima (s ograničenim izuzecima), neovisno o vrsti prihodovne transakcije ili industriji. Zahtjevi standarda će se također primjenjivati na priznavanje i mjerenje dobitaka i gubitaka od prodaje neke nefinancijske imovine koja nije dio redovitih aktivnosti Društva (primjerice prodaja nekretnina, postrojenja i opreme ili nematerijalne imovine). Opširne objave će se zahtijevati, uključujući i disagregaciju ukupnih prihoda; informacije o obvezama izvršenja; promjene u iznosima ugovorene imovine i obveza između razdoblja i ključne procjene i prosudbe.

- **MSFI 15 Prihodi temeljem ugovora s kupcima (pojašnjenja)**

Pojašnjenja su na snazi za godišnja razdoblja koja počinju 1. siječnja 2018. godine ili nakon toga s time da je dozvoljena ranija primjena. Cilj pojašnjenja je razjašnjavanje namjera Odbora prilikom definiranja zahtjeva MSFI-ja 15 Prihodi temeljem ugovora s kupcima, osobito računovodstvenog tretmana identificiranih obveza izvršenja na način da se dopunila definicija „odvojeno prepoznatljivog“ principa, razmatranja odnosa principala i agenta uključujući i procjenu činjenice je li u transakciji Društvo principal ili agent kao i primjene pristupa kontrole i licenciranja dajući dodatne upute za računovodstveni tretman intelektualnog vlasništva i tantijema. Pojašnjenja također daju dodatna praktična sredstva za društva koja MSFI 15 primjenjuju korištenjem punog retroaktivnog pristupa ili za ona koja se odluče na korištenje modificiranog retroaktivnog pristupa. Ova pojašnjenja još uvijek nisu usvojena u Europskoj uniji.

Menadžment Društva usvojio je standard sa datumom stupanja na snagu te njegovom primjenom nije bilo značajnih utjecaja na financijske izvještaje Društva.

2. USVAJANJE NOVIH I IZMIJENJENIH STANDARDA I TUMAČENJA (nastavak)

Usvajanje novih i izmijenjenih Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja (nastavak)

Standardi i tumačenja koje je izdao Odbor za Standarde a koji još nisu stupili na snagu i koje Društvo nije ranije usvojilo.

- **MSFI 16 Najmovi**

Standard je na snazi za godišnja razdoblja koja počinju 1. siječnja 2019. godine ili nakon toga. MSFI 16 definira pravila priznavanja, mjerenja, prezentacije i objava za najmove obiju ugovornih strana, odnosno kupca („najmoprimca“) i dobavljača („najmodavca“). Sukladno novom standardu najmoprimci većinu najмова trebaju priznati u svojim financijskim izvještajima. Na sve najmove će se primjenjivati jedinstveni računovodstveni model, s određenim izuzecima. Računovodstveni tretman najмова kod najmodavca neće se značajno mijenjati. Menadžment Društva odlučio je da neće primjenjivati novi standard za najmove retroaktivno u potpunosti već će se koristiti odredba o izuzeću za najmoprimca. Prilikom prelaska na novi standard, obveze za plaćanje temeljem postojećih operativnih najмова biti će diskontirana korištenjem odgovarajuće inkrementalne stope zaduživanja i biti će priznata kao obveza za najam. Imovina s pravom korištenja iskazivat će u iznosu obveze za najam usklađena za iznos unaprijed plaćenih ili obračunatih plaćanja za najam.

Menadžment Društva procjenjuje da usvajanje novog standarda neće imati značajni utjecaj na financijske izvještaje Društva.

3. TEMELJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

a) Izjava o sukladnosti

Financijski izvještaji Društva za 2018. godinu sastavljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu (NN 78/15, 120/16 i 116/18) i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja ("MSFI") koji su na snazi u Europskoj uniji te u skladu sa Pravilnikom o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja (NN 95/16).

Financijski izvještaji sastavljeni su uz primjenu temeljne računovodstvene pretpostavke nastanka poslovnog događaja po kojem se učinci transakcija priznaju kada su nastali i iskazuju u financijskim izvještajima za razdoblje na koje se odnose, te uz primjenu temeljne računovodstvene pretpostavke vremenske neograničenosti poslovanja.

b) Osnove za pripremu financijskih izvještaja

Financijski izvještaji Društva pripremljeni su po načelu povijesnog troška.

Sastavljanje financijskih izvještaja u skladu s MSFI-ma usvojenim u Europskoj Uniji zahtjeva od poslovođstva donošenje prosudbi, procjena i pretpostavki koje utječu na primjenu politika i na iznose objavljene imovine i obveza, prihoda i rashoda. Procjene i povezane pretpostavke temelje se na povijesnom iskustvu i različitim drugim čimbenicima za koje se smatra da su razumni u danim uvjetima i uz raspoložive informacije na datum izrade financijskih izvještaja, a čiji rezultat čini osnovu za prosuđivanje knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza koja nije lako utvrđiva iz drugih izvora.

Procjene i uz njih vezane pretpostavke kontinuirano se pregledavaju. Izmjene računovodstvenih procjena priznaju se u razdoblju u kojem je procjena izmijenjena i budućim razdobljima, ako izmjena utječe na njih.

Područja koja uključuju viši stupanj prosudbe ili složenosti, odnosno područja gdje su pretpostavke i procjene značajne za financijske izvještaje prikazana su u bilješci 3 y uz financijske izvještaje.

c) Izvještajna valuta

Financijski izvještaji Društva pripremljeni su u kunama, što je valuta primarnog ekonomskog okruženja u kojem Društvo posluje (funkcionalna valuta) te su zaokruženi na najbližu tisuću.

Važeći tečaj hrvatske valute na dan 31. prosinca 2018. godine bio je 7,417575 kune za 1 EUR i 6,469192 kuna za 1 USD (31. prosinca 2017. godine: 7,513648 kune za 1 EUR i 6,269733 kuna za 1 USD).

3. TEMELJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

d) Nematerijalna imovina

Nematerijalnu imovinu Društva na dan 31. prosinca 2018. godine čine računalni programi te licencije i-software.

Nematerijalna imovina koja udovoljava kriterijima početno se evidentira po trošku nabave. Nabavnu vrijednost čini fakturirana vrijednost nabavljene imovine uvećana za troškove nastale do stavljanja u upotrebu nematerijalne imovine.

Amortizacija se obračunava pojedinačno primjenom linearne (pravocrtne) metode otpisa tijekom procijenjenog vijeka trajanja, sve prema stopi iz skupine za amortizaciju u koju određena nematerijalna imovina spada. Godišnje stope amortizacije utvrđuju se prema amortizacijskom vijeku za svrhe oporezivanja, a najviše do visine stopa utvrđenih zakonskim odredbama koje reguliraju područje otpisa dugotrajne imovine koji se kao amortizacija priznaju u porezni rashod.

Stopa amortizacije nematerijalne imovine iznosi 20% godišnje.

e) Nekretnine, postrojenja i oprema

Materijalnu imovinu čine zemljište, građevinski objekti svih namjena, i oprema (strojevi) te alati, pogonski i uredski inventar, namještaj i transportni uređaji (sredstva).

Dugotrajna materijalna imovina iskazuje se po trošku nabave, koji obuhvaća sve izravne troškove i troškove za dovođenje sredstva u namjeravanu upotrebu. Nakon početnog priznavanja kao imovine, pojedina materijalna imovina iskazuje se po trošku nabave umanjenom za akumuliranu amortizaciju.

Zemljište se iskazuje po nabavnoj, odnosno revaloriziranoj vrijednosti. Revalorizacija vrijednosti zemljišta i ostale imovine obavljena je u 2006., 2011. i 2015. godini.

Amortizacija se obračunava na način da se nabavna ili procijenjena vrijednost imovine otpisuje tijekom procijenjenog vijeka uporabe primjenom pravocrtne metode. Procijenjeni vijek uporabe, ostatak vrijednosti i metoda amortizacije se preispituju na kraju svake godine, pri čemu se učinci eventualnih promjena procjena obračunavaju prospektivno.

Oprema, alat, uredski namještaj i transportna sredstva amortiziraju se primjenom pravocrtne metode tijekom procijenjenog vijeka trajanja koristeći stope od 10% do 25% godišnje.

Dobit ili gubitak od prodaje ili rashodovanja dugotrajne imovine se utvrđuje kao razlika između priljeva ostvarenih prodajom i knjigovodstvenog iznosa predmetnog sredstva koja se priznaje u dobit ili gubitak.

Imovina u pripremi sadržava troškove direktno vezane uz nabavu ili izgradnju dugotrajne imovine, povećane za odgovarajući iznos varijabilnog i fiksnog dijela općih troškova nastalih tijekom nabave ili izgradnje. Amortizacija imovine u pripremi počinje kad je ona spremna za upotrebu. Troškovi koji nastaju zamjenom glavnih dijelova postrojenja Društva, a koji povećavaju njihov proizvodni kapacitet ili značajno produljuju njihov vijek trajanja, kapitaliziraju se. Troškovi održavanja, zamjene ili djelomične zamjene priznaju se kao rashodi u razdoblju kad su nastali.

3. TEMELJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

f) Ulaganja u nekretnine

Ulaganja u nekretnine predstavljaju nekretnine koje Društvo drži radi povećanja njezine tržišne vrijednosti ili radi iznajmljivanja. Ulaganja u nekretnine početno se mjeri po trošku, osim u slučaju prijenosa s nekretnina koje koristi Društvo. Nakon početnog priznavanja, investicijske nekretnine se vrednuju po fer vrijednosti. Dobici i gubici uslijed promjena fer vrijednosti investicijskih nekretnina se uključuju u dobiti i gubitak razdoblja u kojem su nastali.

Kod prijenosa sa ulaganja u nekretnine na nekretninu koju koristi Društvo, fer vrijednost na datum prijenosa će biti trošak za potrebe MRS-a 16. Kod prijenosa nekretnine koju koristi Društvo na ulaganje u nekretnine, MRS 16 će se primjenjivati do datuma promjene njezine namjene kada će se razlika između knjigovodstvene vrijednosti utvrđene u skladu s MRS-om 16 i njezine fer vrijednosti priznati kao revalorizacijska rezerva u skladu s MRS-om 16.

Ulaganje u nekretnine se prestaje priznavati, tj. isknjižava se prodajom ili trajnim povlačenjem iz uporabe, kao i kad se od njenog otuđenja ne očekuju buduće ekonomske koristi. Svaka dobit, odnosno svaki gubitak nastao isknjižavanjem nekretnine, a utvrđuje se kao razlika između neto priljeva ostvarenih prodajom i neto knjigovodstvene vrijednosti predmetne nekretnine, uključuje se u dobit i gubitak razdoblja u kojem se nekretnina prestala priznavati.

Tijekom 2018. godine, obavljeno je fer vrednovanje ulaganja u investicijske nekretnine na temelju procjene kvalificiranog procjenitelja ovlaštenog za procjenu vrijednosti nekretnina pri čemu su utvrđeni dobiti u neto iznosu 14.669.650 kuna uslijed promjene fer vrijednosti koje su uključene u račun dobiti i gubitka i izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti za 2018. godinu (bilješka 18).

g) Umanjenje vrijednosti materijalne i nematerijalne imovine

Na svaki izvještajni datum Društvo provjerava knjigovodstvene iznose svoje materijalne i nematerijalne imovine da bi utvrdila postoje li naznake da je došlo do gubitaka uslijed umanjenja vrijednosti navedene imovine. Ako postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak nastao umanjenjem. Ako nije moguće procijeniti nadoknadivi iznos pojedinog sredstva, Društvo procjenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja generira novac, a kojoj to sredstvo pripada.

Nadoknadiv iznos je veći iznos uspoređujući neto prodajnu cijenu ili vrijednost imovine u uporabi. Za potrebe procjene vrijednosti u uporabi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontiraju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo, za koje procjene budućih novčanih tokova nisu bile usklađene.

Ako je nadoknadivi iznos nekog sredstva (ili jedinice koja stvara novac) procijenjen na iznos niži od knjigovodstvenog, knjigovodstveni iznos toga sredstva (jedinice koja stvara novac) umanjuje se do nadoknadivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako sredstvo nije zemljište ili zgrada koje se ne koristi kao investicijska nekretnina, tj. ulaganje u nekretninu iskazano u revaloriziranom iznosu, u kojem slučaju se gubitak od umanjenja iskazuje kao smanjenje vrijednosti nastalo revalorizacijom sredstva.

3. TEMELJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

g) Umanjenje vrijednosti materijalne i nematerijalne imovine (nastavak)

Kod naknadnog poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstveni iznos sredstva (jedinice koja generira novac) povećava se do revidiranog procijenjenog nadoknadivog iznosa toga sredstva, pri čemu veća knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama nije bilo priznatih gubitaka na tom sredstvu (jedinici koja generira novac) uslijed umanjenja vrijednosti. Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje kao prihod, osim ako se predmetno sredstvo ne iskazuje po procijenjenoj vrijednosti, u kojem slučaju se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao povećanje uslijed revalorizacije.

h) Dugotrajna potraživanja

Dugotrajna potraživanja pojavljuju se u svezi s prodajom usluga na kredit uz odgođeno plaćanje na rok duži od jedne godine. Mogu nastati i iz drugih financijskih transakcija koja se vode kao druga potraživanja iz poslovnih odnosa sa rokom dužim od godine dana. Iskazuju se po stvarnom trošku ulaganja (nominalna vrijednost).

Kako bi se iskazala sadašnja vrijednost budućih priljeva odljeva novca ova potraživanja se diskontiraju primjenom diskontne stope koja je slična kamatnoj stopi koju Ministarstvo financija primjenjuje za državne obveznice čije dospeljeće je duže od 5 godina. U prošlim godinama efekt diskontiranja iskazivan je kroz Račun dobiti i gubitka. Diskontna stopa korištena u 2016. iznosila je 2,86%, a u 2017. godini diskontiranje nije provedeno budući je diskontna stopa (2,2%) niža od kamate po kojoj su odobravani krediti (3% i 5%). U 2018. godini diskontiranje je provedeno po diskontnoj stopi od 3%.

i) Financijska imovina

Društvo je usvojilo MSFI 9 - Financijski instrumenti sa danom 1. siječnja 2018. godine te njegova primjena nije imala značajnog utjecaja na financijske izvještaje Društva.

Društvo priznaje financijsku imovinu u svojim financijskim izvještajima kada postaje strana u ugovornim odredbama instrumenta. Ovisno o poslovnom modelu za upravljanje imovinom te ugovornim značajkama novčanih tokova financijske imovine Društvo mjeri financijsku imovinu po amortiziranom trošku, fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ili fer vrijednost kroz račun dobiti i gubitka.

Društvo klasificira imovinu kako je prikazano u nastavku:

O P I S	Klasifikacija / mjerenje
Kratkotrajna imovina	
Novac i novčani ekvivalenti	Držanje radi naplate / amortizirani trošak
Potraživanja od kupaca, poduzetnika unutar grupe i ostala potraživanja	Držanje radi naplate / amortizirani trošak
Dani zajmovi	Držanje radi naplate / amortizirani trošak

Poslovni modeli Društva odražavaju način na koji Društvo upravlja imovinom, a s ciljem ostvarenja novčanih tokova.

3. TEMELJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

i) Financijska imovina (nastavak)

i) Dani zajmovi i depoziti

Dani zajmovi Društva drže se unutar poslovnog modela čiji je cilj držanje financijske imovine kako bi se naplatili ugovorni novčani tokovi. Ugovornim uvjetima na određeni datum nastaju novčani tokovi koji predstavljaju samo plaćanja glavnice i kamata. Pri tome je glavnica fer vrijednost imovine pri početnom priznavanju.

Na osnovu navedenog, dani zajmovi mjereni su po amortiziranom trošku.

Mjerenje po amortiziranom trošku podrazumijeva sljedeće;

- Prihod od kamata računa se korištenjem efektivne kamatne stope, te se ista pri obračunu primjenjuje na bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine.

ii) Potraživanja od kupaca

Potraživanja od kupaca koja nemaju značajnu financijsku komponentu pri početnom priznavanju mjerena su sukladno MSFI 15 po njihovoj transakcijskoj cijeni.

iii) Umanjenje

Društvo na osnovi očekivanih kreditnih gubitaka priznaje umanjena financijske imovine. Na svaki izvještajni datum, Društvo mjeri očekivane kreditne gubitke te iste priznaje u financijskim izvještajima. Očekivani kreditni gubici od financijskih instrumenata mjere se na način koji odražava:

- nepristran i ponderiran iznos vjerojatnosti koji je određen procjenom raspona mogućih ishoda,
- vremensku vrijednost novca,
- razumne i prihvatljive podatke o prošlim događajima, trenutnim uvjetima i predviđanjima budućih ekonomskih uvjeta.

Glede potraživanja od kupaca društvo primjenjuje pojednostavljeni pristup MSFI-ja 9 za mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka korištenjem očekivanih rezervacija za kreditne gubitke potraživanja od kupaca.

Za mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka potraživanja od kupaca, Društvo je grupiralo kupce u određene skupine te analizom starosne strukture i povijesnih podataka utvrdilo potencijalne buduće gubitke.

Analizom starosne strukture, nisu utvrđeni značajni očekivani kreditni gubici.

iv) Prestanak priznavanja financijske imovine

Društvo prestaje priznavati financijsku imovinu kada;

- Ističu ugovorna prava na novčane tokove od financijske imovine,
- Prenosi financijsku imovinu i pritom prijenos ispunjava uvjete za prestanak priznavanja.

Društvo prenosi financijsku imovinu ako, i samo ako, ili:

(a) prenosi ugovorna prava na primanje novčanih tokova od financijske imovine, ili

(b) zadržava ugovorna prava na primanje novčanih tokova od financijske imovine, ali pretpostavlja ugovornu obvezu plaćanja novčanih tokova jednom ili više primatelja u aranžmanu.

3. TEMELJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

i) Financijska imovina (nastavak)

Kada Društvo prenosi financijsku imovinu dužno je procijeniti obujam do kojeg zadržava rizike i koristi od vlasništva nad financijskom imovinom. U ovom slučaju kada se prenose svi rizici i koristi od vlasništva, Društvo prestaje priznavati financijsku imovinu i priznaje zasebno kao imovinu ili obveze sva prava i obveze koje su nastale ili zadržane u okviru prijenosa.

j) Financijske obveze

Financijske obveze, uključujući obveze po zajmovima i kreditima, se početno mjere po fer vrijednosti umanjenoj za troškove transakcije. Ostale financijske obveze se kasnije mjere po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamate, pri čemu se rashodi od kamata priznaju po osnovi efektivnog prinosa. Metoda efektivne kamate je metoda kojom se izračunava amortizirani trošak financijske obveze i rashodi od kamata raspoređuju tijekom relevantnog razdoblja. Efektivna kamatna stopa jest stopa kojom se procijenjeni budući novčani odljevi diskontiraju tijekom očekivanog vijeka financijske obveze ili kraćeg razdoblja ako je primjenjivo.

Trošak kamata tereti izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti u razdoblju na koje se kamata odnosi.

Prestanak priznavanja financijskih obveza

Društvo prestaje s priznavanjem obveza u financijskim izvještajima kada i samo kada je obveza podmirena. Kada je postojeća financijska obveza zamijenjena drugom od strane istog kreditora po bitno različitim uvjetima, ili su uvjeti postojećih obveza značajno promijenjeni, takva promjena ili modifikacija tretira se kao prestanak originalne obveze i priznavanje nove obveze, a razlika u odgovarajućim knjigovodstvenim vrijednostima priznaje se u računu dobiti i gubitka.

k) Zalihe

Zalihe sadrže uglavnom sirovine i materijal, rezervne dijelove i sitan inventar.

Zalihe se mjere po trošku nabave ili neto utrživoj vrijednosti, ovisno o tome što je niže. Troškovi nabave zaliha trgovačke robe obuhvaćaju nabavnu cijenu i druge troškove koji se mogu izravno pripisivati nabavi roba. Trgovački popusti i slične stavke oduzimaju se kod određivanja troška nabave.

Pod zalihama sitnog inventara podrazumijevaju se alati, pogonski i uredski inventar te slična sredstva za rad za koja se očekuje da će se koristiti do jedne godine dana i sredstva koja se ne smatraju dugotrajnom imovinom.

Utrošak odnosno stavljanje u upotrebu zaliha sitnog inventara i auto-guma kao i rezervnih dijelova uključuje se u troškove metodom jednokratnog otpisa.

Nakon prodaje, Društvo priznaje knjigovodstvenu vrijednost tih zaliha kao rashod u razdoblju u kojem je priznat odnosni prihod. Također iznos bilo kojeg otpisa zaliha do neto utržive vrijednosti i svi manjkovi zaliha priznaju se kao rashod u razdoblju otpisa, odnosno nastanka manjka. Iznos bilo kojeg poništenja otpisa zaliha kao posljedica povećanja neto utržive vrijednosti priznaje se kao smanjenje iznosa zaliha priznatih kao rashod u razdoblju u kojem je došlo do poništenja.

Vrijednosno usklađenje zaliha zbog oštećenja, umanjenja vrijednosti ili drugih opravdanih razloga obavlja se na prijedlog osoba zaduženih za zalihe, a odluku donosi direktorica Društva. Rashodi usklađenja vrijednosti zaliha evidentiraju se u okviru ostalih poslovnih rashoda.

3. TEMELJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

k) Zalihe (nastavak)

Viškovi i manjkovi utvrđeni godišnjim popisom (inventurom) evidentiraju se u poslovnim knjigama u okviru ostalih prihoda odnosno ostalih rashoda.

Prihodi od prodaje nekurentne robe sa zaliha evidentiraju se u okviru ostalih prihoda.

l) Novac i novčani ekvivalenti

Novac se sastoji od novca u banci i blagajni.

Novčani ekvivalenti su kratkoročna, vrlo likvidna ulaganja koja se mogu zamijeniti za poznati iznos novca i podložna su riziku promjene vrijednosti koji nije značajan te se drže s namjerom podmirivanja kratkoročnih novčanih obveza, a ne radi ulaganja ili iz drugog razloga (npr. depoziti po viđenju i oročeni depoziti s rokom dospelja do tri mjeseca).

lj) Strane valute

Financijski izvještaji Društva prezentirani su u valuti primarnog gospodarskog okružja u kojem subjekt posluje, odnosno u njegovoj funkcijskoj valuti. Nemonetarne stavke iskazane po fer vrijednosti u stranoj valuti preračunavaju se primjenom tečajeva važećih na dan procjene fer vrijednosti. Nemonetarne stavke iskazane u stranoj valuti u visini povijesnog troška se ne preračunavaju.

Tečajne razlike nastale podmirenjem novčanih stavki i njihovim ponovnim preračunavanjem iskazuju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti razdoblja. Tečajne razlike nastale preračunavanjem nemonetarne imovine iskazane po fer vrijednosti iskazuju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti razdoblja, osim tečajnih razlika koje su nastale ponovnim preračunavanjem nemonetarne imovine raspoložive za prodaju kod koje se gubici i dobiti priznaju izravno u glavnici. Kod ove kategorije nenovčanih stavki se svaka dobit, odnosno svaki gubitak nastao preračunavanjem također priznaje izravno u glavnici.

m) Otpremnine i solidarne potpore

Kod planova definiranih primanja, troškovi primanja određuju se metodom projicirane kreditne jedinice na temelju aktuarske procjene koja se obavlja na svaki izvještajni dan. Dobici i gubici nastali aktuarskom procjenom priznaju se u razdoblju u kojem su nastali.

Obveza i trošak ovih naknada se određuju koristeći metodu projekcije kreditne jedinice. Metoda projekcije kreditne jedinice uzima svako razdoblje zaposlenja kao ostvarivanje prava na dodatnu jedinicu naknade i mjeri svaku jedinicu zasebno kako bi se izračunala konačna obveza. Obveza temeljem primanja mjeri se po sadašnjoj vrijednosti budućih novčanih tokova primjenom diskontne stope koja je slična kamatnoj stopi na državne obveznice izdane u valuti i na rok koji odgovara valuti i procijenjenom trajanju obveze za primanja.

3. TEMELJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

n) Porez na dobit

Porez na dobit obračunava se po stopi od 18% sukladno zakonskim propisima odnosno Zakonu i Pravilniku o porezu na dobit.

Porezni rashod predstavlja zbirni iznos tekuće porezne obveze i odgođenih poreza.

Tekući porezi

Tekuća porezna obveza temelji se na oporezivoj dobiti za godinu. Oporeziva dobit razlikuje se od neto dobiti razdoblja iskazane u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti jer ne uključuje stavke prihoda i rashoda koje su oporezive ili neoporezive u drugim godinama, kao i stavke koje nikada nisu oporezive ni odbitne. Tekuća porezna obveza Društva izračunava se primjenom poreznih stopa koje su na snazi, odnosno u postupku donošenja na izvještajni datum.

Odgođeni porezi

Odgođeni porez jest iznos za koji se očekuje da će po njemu nastati obveza ili povrat temeljem razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u financijskim izvještajima i pripadajuće porezne osnovice koja se koristi za izračunavanje oporezive dobiti a obračunava se metodom bilančne obveze. Odgođene porezne obveze općenito se priznaju za sve oporezive privremene razlike, a odgođena porezna imovina se priznaje u onoj mjeri u kojoj je vjerojatno da će biti raspoloživa oporeziva dobit na temelju koje je moguće iskoristiti privremene razlike koje se odbijaju. Odgođene porezne obveze i porezna imovina ne priznaju se po privremenim razlikama koje proizlaze iz goodwilla ili početnim priznavanjem druge imovine i obveza, osim kod poslovnog spajanja, u transakcijama koje ne utječu ni na poreznu niti računovodstvenu dobit.

Odgođene porezne obveze priznaju se na temelju oporezivih privremenih razlika koje nastaju po osnovi ulaganja u ovisna i pridružena društva, odnosno udjela u zajedničkim ulaganjima, osim ako Društvo nije u mogućnosti kontrolirati poništenje privremene razlike i ako je vjerojatno da se privremena razlika neće poništiti u dogledno vrijeme.

Knjigovodstveni iznos odgođene porezne imovine preispituje se na svaki izvještajni datum i umanjuje u onoj mjeri u kojoj više nije vjerojatno da će biti raspoloživ dostatan iznos oporezive dobiti za povrat cijelog ili dijela porezne imovine.

Odgođeni porez obračunava se po poreznim stopama za koje se očekuje da će biti u primjeni u razdoblju u kojem će doći do podmirenja obveze ili realizacije sredstva, temeljenim na i poreznim zakonima koji su na snazi ili u postupku donošenja do izvještajnog datuma. Izračun odgođenih poreznih obaveza i imovine odražava iznos za koji se očekuje da će nastati obaveza ili povrat, na datum izvještavanja.

Odgođena porezna imovina i obveze se preblijaju ako postoji zakonsko pravo da se tekućom poreznom imovinom pokriju tekuće porezne obveze te kada se odnose na porezne prihode koje utvrđuje ista porezna uprava, a Društvo namjerava srazmjeriti svoju tekuću poreznu imovinu s poreznim obvezama.

3. TEMELJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

nj) Porez na dobit (nastavak)

Tekući i odgođeni porez za razdoblje

Odgođeni porez knjiži se na teret ili u korist izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, osim ako se ne odnosi na stavke koje se knjiže izravno u korist ili na teret glavnice, u kom slučaju se odgođeni porez također iskazuje u okviru glavnice ili kada porez proizlazi iz početnog vođenja računa kod poslovnog spajanja.

Porez na dodanu vrijednost (PDV)

Porezna uprava zahtijeva podmirenje PDV-a na neto osnovi. PDV koji proizlazi iz transakcija prodaje i kupnje priznaje se i iskazuje u bilanci/izvještaju o financijskom položaju na neto osnovi. U slučaju umanjenja potraživanja za ispravak vrijednosti, gubitak od umanjenja iskazuje se u bruto iznosu potraživanja, uključujući PDV.

o) Rezerviranja

Rezerviranje je priznato kad Društvo ima sadašnju obvezu (zakonsku ili izvedenu) koja je nastala kao rezultat prošlih događaja, te je vjerojatno da će odljev sredstava biti potreban da se podmiri ta obveza, a pouzdano se može procijeniti iznos obveze. Rezerviranja se preispituju na izvještajni dan, te se usklađuju s procjenom temeljenom na trenutno najboljim saznanjima. Kad je iznos smanjenja vrijednosti novca značajan, iznos rezerviranja je sadašnja vrijednost troškova za koje se očekuje da će nastati kako bi se podmirila obveza, utvrđenih korištenjem procijenjene bez rizične kamatne stope kao diskontne stope. Kad se koristi diskontiranje, svake se godine utjecaj diskontiranja knjiži kao financijski trošak, te je iskazana vrijednost rezerviranja povećana svake godine za proteklo vrijeme.

Rezerviranja za troškove restrukturiranja priznaju se kad Društvo ima razrađen formalan plan restrukturiranja o kojem su obaviještene strane na koje se plan odnosi.

Iznos priznat kao rezerviranje odražava najbolju moguću procjenu naknade koju će biti potrebno isplatiti radi namire sadašnje obveze na kraju izvještajnog razdoblja, uzimajući u obzir rizike i neizvjesnosti povezane s obvezom. Ako se rezerviranje mjeri koristeći procjenu novčanih tokova potrebnih za namirenje sadašnje obveze, knjigovodstveni iznos obveze je sadašnja vrijednost tih novčanih tokova.

Kad se od treće strane očekuje povrat nekih ili svih ekonomskih koristi koje su potrebne da bi se rezerviranje namirilo, povezano potraživanje se priznaje kao sredstvo ako je gotovo u potpunosti izvjesno da će nadoknada biti primljena te ako je iznos potraživanja moguće pouzdano odrediti.

p) Potencijalne obveze i imovina

Potencijalne obveze nisu priznate u financijskim izvještajima. One se objavljuju, osim ako je vjerojatnost odljeva popratnih ekonomskih koristi mala. Potencijalna imovina nije priznata u financijskim izvještajima, ali se objavljuje kad je priljev ekonomskih koristi izgledan.

3. TEMELJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

r) Događaji nakon izvještajnog datuma

Događaji nakon izvještajnog datuma koji pružaju dodatne informacije o položaju Društva na izvještajni datum (prepravke za knjiženje) se knjiže u financijskim izvještajima. Događaji nakon izvještajnog datuma koji se ne knjiže, objavljuju se u bilješkama kad su iznosi značajni.

s) Usporedni iznosi

Budući da Rješenjem Trgovačkog suda od 29. prosinca 2017. godine Društvo djeluje kao samostalna pravna osoba (do tada Podružnica u sastavu Zagrebačkog holdinga d.o.o.) kao usporedni podaci u izvještaju o financijskom položaju (Bilanci) su prikazani podaci iz početne odnosno diobene bilance. Budući da novoosnovano Društvo nije poslovalo u prethodnom razdoblju, usporedni podaci za Račun dobiti i gubitka nisu prikazani.

t) Priznavanje prihoda.

Poslovni prihodi su ostvareni temeljem pružanja usluga domaćim i inozemnim poduzetnicima, te prodajom ulaznica. Osnovna djelatnost Društva ostvarena kroz organiziranje sajмова na Zagrebačkom velesajmu i iznajmljivanje poslovnih prostora.

Društvo priznaje prihod u trenutku kada kupac su usluge obavljene. Ostale aktivnosti Društva čine manji dio prihoda u financijskim izvještajima Društva.

Sukladno novom MSFI 15, glede priznavanja ugovora s kupcima Društvo primjenjuje model pet koraka;

- 1) Utvrđivanje ugovora s kupcem
- 2) Utvrđivanje obveze isporuke u ugovoru
- 3) Utvrđivanje cijene transakcije
- 4) Dodjeljivanje cijene transakcije obvezama isporuke u ugovoru
- 5) Priznavanje prihoda kada (ili kako) subjekt ispuní obvezu isporuke

Prihodi se priznaju za svaku zasebnu obvezu isporuke u ugovoru u iznosu cijene transakcije. Cijena transakcije je iznos naknada u ugovoru na koju Društvo očekuje da ima pravo u zamjenu za prijenos usluga kupca.

Prihodi su iskazani u iznosima koji su umanjeni za povrate, diskonte, bonuse i premije, kao i poreze direktno povezane sa prodajom proizvoda i izvršenih usluga.

Novi standard nije imao značajan utjecaj na računovodstvene politike Društva.

Vrsta proizvoda	Ispunjenje obveze	Promjene računovodstvenih politika sukladno novom standardu
Organizacija sajмова i iznajmljivanje poslovnih prostora	Obveza je izvršena pružanjem usluge. Kupac preuzima kontrolu, u potpunosti raspolaže istim i ne postoji nepodmirena obveza koja bi mogla utjecati na njegovo prihvaćanje. Ugovoreno dospeljeće plaćanja u većini slučajeva jest 15 dana	Prihod se priznaje sukladno izvršenju usluge. MSFI 15 nije imao utjecaj na računovodstvene politike Društva

3. TEMELJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

t) Priznavanje prihoda (nastavak)

Prema prethodno navedenom, priznavanje prihoda odvija se u isto vrijeme kada je na snazi bio MRS 18- Prihodi, te nisu utvrđeni značajni utjecaji MSFI 15.

Društvo ostvaruje i prihode od subvencija temeljem sredstava primljenih od Grada Zagreba za sufinanciranje nabave dugotrajne imovine koje se iskazuje kao odgođeno priznavanje prihoda i priznaju se kao prihodi razdoblja u visini obračunate amortizacije za dugotrajnu imovinu koja je stavljena u uporabu.

u) Poslovni rashodi

Rashodi se priznaju na osnovi izravne povezanosti između nastalih troškova i ostvarenih određenih stavki prihoda (načelo sučeljavanja). Poslovni rashodi predstavljaju sve rashode u odnosu na fakturirane prihode od pružanja usluga.

Priznavanje rashoda se odlaže za naredna obračunska razdoblja ukoliko se očekuje ostvarenje prihoda u više narednih obračunskih razdoblja.

Poslovni rashodi obuhvaćaju materijalne troškove, nabavnu vrijednost prodane robe, troškove usluga, troškove osoblja, amortizaciju i vrijednosno usklađivanje, te ostale troškove poslovanja pokriveno izravno na teret poslovnih prihoda.

v) Troškovi posudbe - troškovi kamata

Troškovi posudbe koji se mogu izravno pripisati stjecanju, izgradnji ili izradi sredstva koje zahtijeva značajno vrijeme da bi bilo spremno za svoju namjeravanu uporabu, dodaju se trošku navedenog sredstva sve dok sredstvo nije spremno za svoju namjeravanu uporabu. Svi drugi troškovi posudbe priznaju se u neto dobit ili gubitak razdoblja u kojem su nastali.

z) Najmovi

Najmovi se svrstavaju kao financijski najmovi kad god se većim dijelom svi rizici i nagrade povezani s vlasništvom nad sredstvom prenose na zajmoprimca tijekom trajanja najma. Svi drugi najmovi svrstani su u poslovne najmove. Prihodi od najamnina iz poslovnog najma priznaju se ravnomjerno tijekom trajanja najma. Plaćanja po osnovi poslovnih najmova terete račun dobiti i gubitka po linearnoj metodi tijekom trajanja najma.

y) Korištenje procjena pri sastavljanju financijskih izvještaja

Ključne prosudbe kod primjene računovodstvenih politika

Kod primjene računovodstvenih politika Društva, rukovoditelji trebaju davati prosudbe, procjene i izvoditi pretpostavke o knjigovodstvenim iznosima imovine i obveza koje nisu vidljive iz drugih izvora. Procjene i s njima povezane pretpostavke se temelje na iskustvu u proteklim razdobljima i drugim relevantnim čimbenicima. Stvarni rezultati se mogu razlikovati od procjena. Procjene i pretpostavke na temelju kojih su procjene izvedene se kontinuirano preispituju. Izmjene računovodstvenih procjena se priznaju u razdoblju revidiranja procjene ako izmjena utječe samo na to razdoblje ili u razdoblju revidiranja procjene i u budućim razdobljima ako izmjena utječe i na tekuće i na buduća razdoblja.

Vijek trajanja postrojenja i opreme i nematerijalne imovine

Utvrdjivanje korisnog vijeka imovine temelji se na povijesnom iskustvu sa sličnom imovinom, kao i predviđenim promjenama u gospodarskom okruženju i čimbenicima vezanim za specifičnu industriju. Primjerenost procijenjenog korisnog vijeka razmatra se jednom godišnje, ili kad god postoji naznaka značajnih promjena u pretpostavkama.

Umanjenje dugotrajne imovine

Izračun umanjenja zahtjeva procjenu vrijednosti u uporabi jedinica koje stvaraju novac. Ta vrijednost je mjerena temeljem projekcije diskontiranog novčanog toka. Najznačajnije pretpostavke za utvrđivanje novčanog toka su diskontirane stope, terminske vrijednosti, vrijeme za koje se rade projekcije novčanog toka, kao i pretpostavke i prosudbe korištene za utvrđivanje novčanih primitaka i izdataka. U 2018. godini slijedom izračuna umanjenja, nije bilo ishoda koji bi rezultirali umanjenjem.

Aktuarske procjene korištene za izračun naknada i primanja zaposlenika

Trošak definiranih planiranih naknada je utvrđen koristeći aktuarske procjene. U izračunu sadašnjih vrijednosti koriste se sljedeće aktuarske pretpostavke: pretpostavke o smrtnosti prema podacima Državnog zavoda za statistiku Republike Hrvatske; diskontna stopa na temelju prihoda od državnih obveznica Republike Hrvatske; prosječna očekivana dob umirovljenja; očekivani godišnji rast prosječne neto plaće; očekivane godišnje stope fluktuacije.

Zbog dugoročne prirode tih planova, aktuarske procjene su predmet nesigurnosti.

Posljedice određenih sudskih sporova

Društvo je stranka u brojnim parnicama i postupcima nastalim u uobičajenom obavljanju poslovanja. Uprava koristi procjenu kada su najvjerojatnije posljedice tih aktivnosti procijenjene te bi rezerviranja bila priznata na dosljednoj osnovi.

Raspoloživost oporezujuće dobiti za koju imovina odgođenog poreza može biti priznata

Imovina odgođenog poreza se priznaje za sve neiskorištene porezne gubitke do mjere u kojoj je moguće da će porez na dobit biti raspoloživ za iskorištenje gubitak. Značajne prosudbe su zahtijevane u određivanju iznosa imovine odgođenog poreza koja se može priznati, temeljena na vjerojatnom izračunu vremena i razini buduće oporezive dobiti zajedno s budućom planiranom strategijom poreza. Tijekom 2018. godine izvršena su priznavanja odgođene porezne imovine po raspoloživim poreznim razlikama. Knjigovodstveni iznos odgođene porezne imovine prikazan je u bilješci 16. uz financijske izvještaje.

4. PRIHODI OD PRODAJE

Opis	2018.
	HRK
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu /i/	19.750.561
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na stranom tržištu	1.961.760
Prihodi od zakupnina i najamnina /ii/	38.781.111
Ostali prihodi od prodaje proizvoda i usluga	8.609
UKUPNO	60.502.041

/i/ Prihod od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu za 2018. godinu prikazan je u nastavku:

Opis	2018.
	HRK
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu -gospodarstvo	16.390.791
Prihod od prodaje ulaznica- građani	3.299.746
Prihod od prodaje proizvoda i usluga iz Proračuna grada	60.024
UKUPNO	19.750.561

/ii/ Prihod od zakupnina i najamnina za 2018. godinu prikazan je u nastavku:

Opis	2018.
	HRK
Prihodi od zakupnina ostvareni na tržištu	28.861.596
Prihodi od zakupnina od Grada	9.919.515
UKUPNO	38.781.111

5. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

Opis	2018.
	HRK
Prihodi od subvencija, potpora, dotacija, refundacija i nadoknada /i/	3.761.984
Prihodi od revalorizacije /ii/	82.538.187
Prihodi od prodaje dugotrajne imovine, viškova i procjena	33.283
Naplaćena otpisana potraživanja	430.133
Prihodi od ukidanja rezerviranja /iii/	2.620.753
Prihodi s osnove upotrebe vlastitih proizvoda i usluga	65.204
Ostali poslovni prihodi	560.623
UKUPNO	90.010.167

5. OSTALI POSLOVNI PRIHODI (nastavak)

/i/ Prihodi od subvencija, potpora, refundacija i nadoknada za 2018. godinu prikazani su u nastavku:

Opis	2018.
	HRK
Grad Zagreb- Auto show 2018.	2.914.552
Grad Zagreb - Nautika 2018.	56.000
Grad Zagreb - Pravo doba 2018.	27.200
Grad Zagreb - Ambianta 2018.	400.000
Grad Zagreb - Infogamer 2018.	40.000
Grad Zagreb - Božićni sajam žena diplomata	64.232
Ministarstvo poljoprivrede Sajam zdravog življenja za 2017.	70.000
Ministarstvo poljoprivrede Ambianta 2018.	100.000
Turistička zajednica Grada Zagreba - Auto Show 2018.	40.000
INA industrija nafte - Auto Show 2018	50.000
UKUPNO	3.761.984

/ii/ Prihodi od revalorizacije za 2018. godinu prikazani su u nastavku:

Opis	2018.
	HRK
Procjena zemljišta prema MRS 40	639.562
Procjena građevinskih objekata po MRS 40	81.898.625
UKUPNO	82.538.187

/iii/ Prihodi od ukidanja rezerviranja z 2018. godinu prikazani su u nastavku:

Opis	2018.
	HRK
Prihodi od ukidanja rezerviranja po MRS 19	873.103
Prihodi od ukidanja rezerviranja za neiskorištene godišnje odmore	393.358
Prihodi od ukidanja rezerviranja po sudskim sporovima	1.354.292
UKUPNO	2.620.753

6. MATERIJALNI TROŠKOVI I USLUGE

O p i s	2018.
	HRK
Troškovi sirovina i materijala	2.075.629
Troškovi utrošene energije	12.252.232
Otpis sitnog inventara	80.180
a) Ukupno materijalni troškovi	14.408.041
Troškovi prijevoznih usluga	388.019
Troškovi kooperanata i drugih na izradi proizvoda	1.420.110
Troškovi usluga održavanja	2.744.881
Troškovi zakupnina i najamnina	469.826
Troškovi usluga promidžbe, sajmova i reklama	3.447.707
Komunalne usluge	5.405.869
Bankarske usluge i troškovi platnog prometa	123.979
Intelektualne usluge	979.159
Premije osiguranja	730.188
Patenti i licencije	483.214
Komunalne naknade	9.203.638
Ostali troškovi vanjskih usluga	28.406
Usluge obrade podataka i održavanje računalnih programa	760.369
Ostale usluge	3.283.999
b) Ukupno vanjske usluge	29.469.364
UKUPNO (a + b)	43.877.405

7. TROŠKOVI OSOBLJA

O p i s	2018.
	HRK
Troškovi neto plaća i naknada	13.429.044
Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	5.677.782
Doprinosi na plaće	3.286.374
UKUPNO	22.393.200

Troškovi osoblja u ukupnim rashodima Društva sudjeluju sa 15%.

Na dan 31. prosinca 2018. godine u Društvu je zaposleno 148 radnika, od čega 71 muškarac i 77 žena. Prosječna mjesečna bruto plaća po zaposlenom na osnovi sati rada iznosi 13.050 kuna, neto 7.826 kuna.

8. AMORTIZACIJA

O p i s	2018.
	HRK
Amortizacija nematerijalne imovine	47.102
Amortizacija materijalne imovine	3.710.142
UKUPNO	3.757.244

8. AMORTIZACIJA (nastavak)

Amortizacija se obračunava pojedinačno primjenom linearne (pravocrtne) metode otpisa tijekom procijenjenog vijeka trajanja, sve prema stopi iz skupine za amortizaciju u koju određena imovina spada. Godišnje stope amortizacije utvrđuju se prema amortizacijskom vijeku za svrhe oporezivanja (od 10 do 25%), a najviše do visine stopa utvrđenih zakonskim odredbama koje reguliraju područje otpisa dugotrajne imovine koji se kao amortizacija priznaju u porezni rashod.

9. OSTALI TROŠKOVI

O p i s	2018.
	HRK
Naknade troškova radnicima	2.146.737
Troškovi otpremnina i ostalih materijalnih prava zaposlenih	2.134.000
Troškovi reprezentacije	105.467
Upravni i sudski troškovi	89.169
Članarine, porezi i doprinosi neovisni o rezultatu	119.671
Ostali troškovi	54.523
UKUPNO	4.649.567

10. VRIJEDNOSNO USKLAĐENJE

O p i s	2018.
	HRK
Vrijednosna usklađenja dugotrajne imovine osim financijske (građ. obj.)	35.856.035
Vrijednosna usklađenja dugotrajne imovine osim financijske (zemljište)	35.679.678
Vrijednosna usklađenja kratkotrajne imovine osim financijske	1.234.188
UKUPNO	72.769.901

Trošak vrijednosnog usklađenja dugotrajne imovine je iskazan temeljem procjene sudskog vještaka koji je procjenjivao nekretnine koje se vrednuju po MRS-u 40 (Bilješka 3.f)

Vrijednosno usklađenje građevinskih objekata iznosi 35.856.035 kuna, a zemljišta 35.679.678 kuna.

Vrijednosno usklađenje kratkotrajne imovine se sastoji od usklađenja zaliha koje u toku godine nisu imale promjena u iznosu 6.325 kuna, vrijednosnog usklađenja potraživanja od kupaca u zemlji koja su starija od godinu dana u iznosu 457.721 kuna, (kupci u zemlji) i 14.138 kuna (kupci u inozemstvu).

Proveden je ispravak vrijednosti potraživanja s osnove dobivenog spora od Janjka Jukića u iznosu 756.004 kuna budući da isti nije naplaćen već dvije godine.

11. REZERVIRANJA TROŠKOVA I RIZIKA

Troškovi rezerviranja iskazani u Računu dobiti i gubitka za 2018. godinu u iznosu od 628.738 kuna odnose se na troškove rezerviranja za neiskorištene godišnje odmore.

12. OSTALI POSLOVNI RASHODI

O p i s	2018.
	HRK
Manjkovi	36.902
Neotpisana vrijednost rashodovane i otuđene imovine	11.709
Darovanja, donacije i sponzorstva	39.559
Nabavna vrijednost rashodovanog materijala	50.632
Kazne, penali i naknade šteta	635.487
Naknadno utvrđeni rashodi iz prošlih godina	520.456
Ostali nespomenuti troškovi troškovi poslovanja	77.503
UKUPNO	1.372.248

13. FINANCIJSKI PRIHODI

O p i s	2018.
	HRK
Financijski prihodi iz odnosa s nepovezanim društvima	697.710
Ostali financijski prihodi	12.802
UKUPNO	710.512

Financijski prihodi ostvareni iz odnosa s nepovezanim društvima odnose se prvenstveno na prihode od kamata po stambenim kreditima kao i na kamate od kupaca koje se po naplati evidentiraju u prihode.

14. FINANCIJSKI RASHODI

O p i s	2018.
	HRK
Financijski rashodi iz odnosa s povezanim društvima	1.427
Financijski rashodi iz odnosa s nepovezanim društvima	1.468.444
Ostali financijski rashodi	4.262
UKUPNO	1.474.133

Financijski rashodi ostvareni u 2018. godini odnose se najvećim dijelom na obračunate kamate u iznosu od 1.335.497 kuna po primljenom zajmu od strane Zagrebačkog holdinga d.o.o. (Bilješka 31.)

15. POREZ NA DOBIT

Društvo obračunava i plaća porez na dobit u skladu sa zakonima i propisima Republike Hrvatske. Porez na dobit se obračunava primjenom stope od 18% na oporezivu dobit.

Odnos između računovodstvene dobiti i poreznog rashoda tekuće godine:

O P I S	2018.
	HRK
Ukupni prihodi	151.222.720
Ukupni rashodi	(150.922.436)
Dobit tekuće godine	300.284
Povećanje dobiti	191.895
Umanjenje dobiti	(898.883)
Dobit nakon povećanja i smanjenja	(406.703)
Porezna osnovica	(407.703)
Stopa poreza	18%
Porezna obveza	0

U skladu s poreznim propisima, Porezna uprava može u svakom trenutku pregledati knjige i evidencije Društva u razdoblju od tri godine nakon isteka godine u kojoj je porezna obveza iskazana, te može nametnuti dodatne porezne obveze i kazne. Uprava Društva nije upoznata ni sa kakvim okolnostima koje bi mogle dovesti do potencijalnih značajnih obveza temeljem obavljenih nadzora.

16. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA

Stanje odgođenih poreza - odgođena porezna imovina i odgođena porezna obveza:

2018.	Početno stanje	Priznato u dobit ili gubitak	Zaključno stanje
	HRK '000	HRK '000	HRK '000
<i>Privremene razlike</i>			
Rezerviranja	648.327	(157.159)	491.168
Odgođena porezna imovina	648.327	(157.159)	491.168

MRS 12 - Porez na dobit nalaže iskazivanje svote poreza na dobitak prema metodi obveze. Društvo, zbog privremenih razlika na rezerviranjima za primanja zaposlenih, iskazuje odgođenu poreznu imovinu. Zbog odgođene porezne imovine odnosno priznavanja privremene razlike poreza na dobitak, utvrđena obveza poreza na dobitak nije ista obvezi iz red. br. 55. obrasca PD koju Društvo treba platiti. Stvarna obveza za porez na dobitak (obr. PD red. br. 55.), s obzirom na ostvareni porezni gubitak, iznosi 0 HRK, a razlika od 157.159 kuna predstavlja odgođenu poreznu imovinu, zbog koje je dobit poslovne godine manja nego što bi bio kad bi se od računovodstvenog dobitka oduzela obveza poreza na dobitak iz PD obrasca.

17. NEMATERIJALNA IMOVINA

Promjene na dugotrajnoj nematerijalnoj imovini:

O P I S	Patenti, licencije računalni programi	Ostala prava	Nematerijalna imovina u pripremi	Ukupno nematerijalna imovina
NABAVNA VRIJEDNOST				
31. 12. 2017.	12.739.947	371.643	0	13.111.590
Nove nabave	0	0	198.450	198.450
Prijenos sa imovine u pripremi	198.450	0	(198.450)	0
Rashodi, otuđenja i prodaje	(2.090.852)	0	0	(2.090.852)
31. 12. 2018.	10.847.545	371.643	0	11.219.188
ISPRAVAK VRIJEDNOSTI				
31. 12. 2017.	12.627.061	371.643	0	12.998.704
Amortizacija	47.102	0	0	47.102
Rashodi, otuđenja i prodaje	(2.082.947)	0	0	(2.082.947)
31. 12. 2018.	10.591.216	371.643	0	10.962.859
SADAŠNJA VRIJEDNOST				
31. 12. 2017.	112.886	0	0	112.886
31. 12. 2018.	256.329	0	0	256.329

ZAGREBAČKI VELESAJAM d.o.o., Zagreb
 BILJEŠKE UZ FINANCJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)
 za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

18. MATERIJALNA IMOVINA

O P I S	Zemljište	Građevinski objekti i stambene zgrade	Pomoćna i oprema	Transportna sredstva	Alati, uredska i sl. oprema	Ulaganja u nekretnine	Ostala materijalna imovina	Materijalna imovina u pripremi	Ukupno materijalna imovina
NABAVNA VRIJEDNOST									
31.12.2017.	750.749.209	260.398.129	50.154.441	4.324.762	17.680.624	604.923.587	3.678.354	3.839.602	1.695.748.70
Novo nabave	0	0	0	0	0	0	0	5.867.537	5.867.537
Prijenos sa imovine u pripremi	0	0	402.891	13.990	114.693	9.175.565	0	(9.707.139)	0
Reklasifikacije (prijenos sa/na)	(1.720.000)	(6.212.081)	0	0	0	7.932.081	0	0	0
Revalorizacija	990.083	3.482.083	0	0	0	82.538.187	0	0	87.010.35
Rashodi, otuđenja i prodaje	0	(5.335)	(1.745.840)	(7.082)	(266.938)	0	(10.088)	0	(2.035.283)
31.12.2018.	750.019.292	257.662.796	48.811.492	4.331.670	17.528.379	704.569.420	3.668.266	0	1.786.591.31
ISPRAVAK VRIJEDNOSTI									
31.12.2017.	0	180.947.370	49.478.351	4.321.397	17.591.152	112.505.624	0	0	354.843.89
Amortizacija	0	3.429.418	227.117	3.648	49.959	0	0	0	3.710.14
Vrijednosno usklađenje	0	0	0	0	0	71.535.713	0	0	71.535.71
Reklasifikacija (prijenos sa/na)	0	(1.212.080)	0	0	0	1.212.080	0	0	0
Rashodi, otuđenja i prodaje	0	(3.863)	(1.745.840)	(7.082)	(254.156)	0	0	0	(2.020.941)
31.12.2018.	0	183.160.845	47.959.628	4.317.963	17.376.955	185.253.417	0	0	438.068.80
SADAŠNJA VRIJEDNOST									
31.12.2017.	750.749.209	79.450.759	676.090	3.365	89.472	492.417.963	3.678.354	3.839.602	1.330.904.81
31.12.2018.	750.019.292	74.501.951	851.864	13.707	151.424	519.316.003	3.668.266	0	1.348.522.50

19. DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA

Dugotrajna financijska imovina iskazana u izvještaju o financijskom položaju (Bilanci) na dan 31. prosinca 2018. godine u iznosu od 5.727.309 kuna (31. prosinca 2017. godine u iznosu od 6.572.962 kuna) odnosi se na stambene kredite dodijeljene radnicima Društva. U navedenim iznosu sadržan je i kratkoročni dio s rokom dospeljeća do godine dana u iznosu od 663.404 kuna.

20. DUGOTRAJNA POTRAŽIVANJA

O p i s	31.12.2018.	31.12.2017.
	HRK	HRK
Potraživanja po osnovi prodaje na kredit - stanovi	286.969	364.480
Vrijednosno usklađivanje potraživanja za prodane stanove	(13.794)	(20.494)
Potraživanja po predstečajnim nagodbama	491.462	475.713
Vrijednosno usklađivanje potraživanja po predstečajnim nagodbama	(491.462)	(475.713)
UKUPNO	273.175	343.986

21. ZALIHE

O p i s	31.12.2018.	31.12.2017.
	HRK	HRK
Sirovine i materijal	1.660.796	1.544.069
Sitan inventar	3.874	3.257
Nekurentne zalihe	270.722	272.084
Ispravak vrijednosti nekurentnih zaliha	(270.722)	(272.084)
UKUPNO	1.664.670	1.547.326

22. POTRAŽIVANJA OD POVEZANIH DRUŠTAVA

Potraživanja od povezanih društava iskazana u izvještaju o financijskom položaju (Bilanci) na 31. prosinca 2018. godine iskazana su u iznosu od 1.855.468 kuna (31. prosinca 2017. godine u iznosu od 5.317.478 kuna) odnose se najvećim dijelom na potraživanja od grada Zagreba za najamninu u iznosu od 1.850.200 kuna.

23. POTRAŽIVANJA OD KUPACA

O p i s	31.12.2018.	31.12.2017.
	HRK	HRK
Kupci u zemlji	18.524.958	20.611.209
Kupci u inozemstvu	211.317	185.238
Ispravak potraživanja od kupaca	(12.532.953)	(14.896.676)
UKUPNO	6.203.322	5.899.771

U 2018. godini proveden je ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca u zemlji u iznosu od 457.721 kuna a od kupaca u inozemstvu u iznosu od 14.138 kuna. (Bilješka 10.)

24. POTRAŽIVANJA OD ZAPOSLENIKA

Potraživanja od zaposlenika iskazana u izvještaju o financijskom položaju (Bilanci) na dan 31. prosinca 2018. godine u iznosu od 13.578 kuna (31. prosinca 2017. godine u iznosu od 40.230 kuna) odnosi se na potraživanje temeljem otplate stambenih kredita provedenih na plaći za prosinac 2018. godine.

25. POTRAŽIVANJA OD DRŽAVE I DRUGIH INSTITUCIJA

Potraživanja od države iskazana u izvještaju o financijskom položaju (Bilanci) na dan 31. prosinca 2018. godine u iznosu od 13.552 kuna (31. prosinca 2017. godine u iznosu od 66.677 kuna) odnose se na potraživanja od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje radi isplaćenih bolovanja.

26. OSTALA POTRAŽIVANJA

Opis	31.12.2018.	31.12.2017.
	HRK	HRK
Dani predujmovi u zemlji	9.819	11.314
Dani predujmovi u inozemstvu	6.253	0
Potraživanja za naknade šteta od osig. društava	107.740	22.058
Ostala potraživanja	858.108	840.507
Ispravak vrijednosti ostalih kratkotrajnih potraživanja	(756.005)	0
UKUPNO	225.915	873.879

Ostala potraživanja u iznosu od 102.103 kuna odnose se na potraživanja po dobivenom sporu od Janka Jukića koje je ispravljeno budući da isto nije naplaćeno već dvije godine.

27. NOVAC

Opis	31.12.2018.	31.12.2017.
	HRK	HRK
Žiro račun kunski	884.013	8.611
Žiro račun devizni	106.473	61.239
Blagajna kunska	12.694	8.097
Blagajna devizna	8.310	6.754
UKUPNO	1.011.490	84.701

28. PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I NEDOSPJELA NAPLATA PRIHODA

Opis	31.12.2018.	31.12.2017.
	HRK	HRK
Unaprijed plaćani troškovi	108.030	85.590
Obračunate zatezne kamate	393.039	576.283
Obračunati ostali troškovi	16.336	14.372
UKUPNO	517.405	676.245

Unaprijed plaćeni troškovi priznaju se kao imovina kada se odnose na iznose troškova plaćenih u tekućem razdoblju, a koji se odnose na buduća razdoblja.

29. KAPITAL

Struktura kapitala prikazana je kako slijedi:

O p i s	31.12.2018.	31.12.2017.
	HRK	HRK
Temeljni kapital /i/	560.241.600	560.241.600
Revalorizacijske pričuve /ii/	617.991.090	614.323.914
(Preneseni gubitak)/iii/	(29.324.711)	(29.324.711)
Dobit	143.125	0
UKUPNO	1.149.051.104	1.145.240.803

/i/ Upisani kapital iskazan u Izvještaju o financijskom položaju (Bilanci) na 31. prosinca 2018. godine u iznosu od 560.241.600 kuna (31. prosinca 2017. godine u istom iznosu) obuhvaća temeljnu glavnica registriranu kod Trgovačkog suda u Zagrebu.

/ii/ Povećanje vrijednosti revalorizacijskih pričuva u odnosu na prethodno razdoblje u iznosu od 3.667.176 kuna odnosi se na reklasifikaciju nekretnine koju je koristilo Društvo na ulaganje u nekretnine pa je sukladno računovodstvenoj politici razlika između knjigovodstvene vrijednosti utvrđene u skladu sa MRS-om 16 i njezine fer vrijednosti temeljem procjene ovlaštenog procjenitelja priznata u okviru revalorizacijske rezerve.

/iii/ Preneseni gubitak iskazan u okviru Izvještaja o financijskom položaju (Bilanci) na 31. prosinca 2018. godine u iznosu od 29.324.711 kuna (31. prosinca 2017. godine u istom iznosu) nastao je temeljem diobene bilance prilikom izlaska Društva iz sastava Zagrebačkog holdinga.

30. DUGOROČNA REZERVIRANJA

O p i s	31.12.2018.	31.12.2017.
	HRK	HRK
Rezerviranja za mirovine (MRS 19)	1.612.537	2.280.142
Rezerviranja za jubilarne (MRS 19)	551.605	686.273
Rezerviranja za solidarne potpore (MRS 19)	564.570	635.400
Rezerviranja za sudske sporove	5.421.000	6.775.292
UKUPNO	8.149.712	10.377.107

U tekućoj godini izvršena su rezerviranja za mirovine, jubilarne nagrade i solidarne potpore sukladno izračunu aktuara dok je u prethodnim godinama kreirana rezervacija za sudske sporove kod kojih se prema procjeni odvjetnika ne može procijeniti ishod ili je vjerojatnost gubitka spora jednaka ili veća od 50%.

31. DUGOROČNE OBVEZE

Opis	31.12.2018.	31.12.2017.
	HRK	HRK
Obveze s osnova zajma /i/	31.017.988	0
Ostale dugoročne obveze	179.406	225.527
Odgodena porezna obveza /ii/	135.656.581	134.851.591
UKUPNO	166.853.975	135.077.118

/i/ Obveze s osnova zajmova iskazane u izvještaju o financijskom položaju na 31. prosinca 2018. godine u iznosu od 31.017.988 kuna odnose se na obveze nastale sukladno planu podjele prilikom izlaska Društva iz sastava Zagrebačkog holdinga. Ukupna obveza u iznosu od 34.464.431 kuna odnosi se na odobreni zajam u iznosu od 32.122.050 kuna nastalih sukladno planu podjele te 2.328.009 kuna s osnove isplaćene plaće za prosinac 2017. plaćene od strane ZGH. Kratkoročni dio zajma reklasificiran je u okviru kratkoročnih obveza i iskazan je u iznosu od 3.446.443 kuna.

/ii/ Odgodena porezna obveza iskazana u izvještaju o financijskom položaju na 31. prosinca 2018. godine u iznosu od 135.656.581 kuna (31. prosinca 2017. godine u iznosu od 134.851.591 kuna) odnosi se na oporezive iznose u budućim razdobljima.

Izlaskom Društva iz sastava Zagrebačkog holdinga d.o.o. Društvo je određene nekretnine (Upravna zgrada 2.) koje se iznajmljuju Zagrebačkom holdingu reklasificiralo na ulaganja u nekretnine te je s tim u svezi evidentirana i odgođena porezna obveza u iznosu od 804.990 kuna.

32. OBVEZE PREMA POVEZANIM DRUŠTVIMA

Opis	31.12.2018.	31.12.2017.
	HRK	HRK
Obveze prema Gradu /i/	15.535.298	10.570.217
Obveze prema povezanim poduzetnicima	0	218.581
Obveze prema podružnicama iz ZGH /ii/	192.445	1.981.119
UKUPNO	15.727.743	12.769.917

/i/ Obveze prema gradu Zagrebu u iznosu od 15.535.298 kuna (na 31. prosinca 2017. godine u iznosu od 10.570.217 kuna) odnose se na komunalnu naknadu za 2017. i 2018. u iznosu od 15.262.656 kuna te vodnu naknadu za studeni i prosinac 2018. godine u iznosu od 272.642 kuna.

/ii/ Obveza prema podružnicama u iznosu od 192.445 kuna (31. prosinca 2017. godine u iznosu od 1.981.119 kuna) odnosi se na nepodmireni dio upravljačke naknade za 2017. prema Direkciji ZGH d.o.o.

33. OBVEZE ZA ZAJMOVE

Obveza za zajmove iskazane u izvještaju o financijskom položaju (Bilanci) na 31. prosinca 2018. godine u iznosu od 3.446.443 kuna (31. prosinca 2017. godine u iznosu od 32.122.050 kuna) odnosi se na kratkoročno dospjeće dugoročnog zajma odobrenog od strane ZGH d.o.o. sukladno planu podjele prilikom izlaska Društva iz sastava ZGH d.o.o. (Bilješka 31.)

34. OBVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA

O p i s	31.12.2018.	31.12.2017.
	HRK	HRK
Dobavljači u zemlji	13.131.090	10.025.821
Dobavljači u inozemstvu	5.689	0
UKUPNO	13.136.779	10.025.821

35. OBVEZE ZA PREDUJMOVE

Obveze za predujmove iskazane u izvještaju o financijskom položaju na 31. prosinca 2018. godine u iznosu od 345.700 kuna (31 prosinca 2017. godine u iznosu od 1.076.986 kuna) odnose se najvećim dijelom na primljene jamčevine po natječajima za prostor u iznosu od 337.390 kuna.

36. OBVEZE PREMA ZAPOSLENIMA

O p i s	31.12.2018.	31.12.2017.
	HRK	HRK
Obveze za neto plaće	1.072.239	1.355.774
Ostale obveze prema zaposlenima	31.831	47.580
UKUPNO	1.104.070	1.403.354

Obveze prema zaposlenima na dan 31. prosinca 2018. godine odnose se na isplatu neto plaće i naknada troškova i ostalih materijalnih prava radnicima za mjesec prosinac 2018. godine. Sve obveze prema zaposlenima u cijelosti su podmirene u siječnju 2019. godine.

37. OBVEZE ZA POREZE I DOPRINOSE

O p i s	31.12.2018.	31.12.2017.
	HRK	HRK
Obveza za porez na dodanu vrijednost	875.956	0
Obveza za poreze i doprinose iz i na plaće	725.490	947.015
Obveze za članarine i ostale doprinose	25.455	0
UKUPNO	1.626.901	947.015

Obveze za poreze, doprinose i slična davanja na dan 31. prosinca 2018. godine odnose se na obveze za pdv te poreze, prireze i doprinose iz i na plaće. Sve obveze za poreze i doprinose u cijelosti su podmirene u siječnju 2019. godine.

38. OSTALE KRATKOROČNE OBVEZE

O p i s	31.12.2018.	31.12.2017.
	HRK	HRK
Ostale kratkoročne financijske obveze ZGH	1.191.137	0
Obveza za prodane stanove država - grad 65%	67.967	87.205
Ostale kratkoročne financijske obveze -kamata	106.550	0
UKUPNO	1.365.654	87.205

Ostale kratkoročne obveze iskazane u Izvještaju o financijskom položaju (Bilanci) na 31. prosinca 2018. godine u iznosu od 1.191.137 kuna odnose se na obračunate kamate temeljem odobrenog zajma od strane ZGH d.o.o. (Bilješka 31.)

39. OBRAČUNATI TROŠKOVI I ODGOĐENO PRIZNAVANJE PRIHODA

O p i s	31.12.2018.	31.12.2017.
	HRK	HRK
Odgođeno plaćanje troškova	1.158.150	488.802
Obračunati troškovi za neiskorištene dane GO	628.738	393.358
Odgođeno priznavanje prihoda od potpora od grada	293.534	311.734
Odgođeno priznavanje prihoda	1.624.525	2.002.280
Prihodi budućeg razdoblja	2.262.860	765.732
UKUPNO	5.967.807	3.961.906

40. IZVANBILANČNI ZAPISI

Na dan 31. prosinca 2018. godine Društvo u izvanbilančnoj evidenciji bilježi iznos od 137.422.786 kuna (na dan 31. prosinca 2017. godine 87.254.964 kuna). Izvanbilančnu evidenciju najvećim dijelom čine primljena jamstva vjerovnika u iznosu od 84.805.327 kuna, obveze po izdanim zadužnicama u iznosu od 45.500.000 kuna te obveze za kamate po pozajmici ZGH d.o.o. u iznosu od 6.562.504 kuna.

41. STANJA I POSLOVNI DOGAĐAJI S POVEZANIM STRANAMA

Strane se smatraju povezanimima ako jedna strana ima značajnu kontrolu nad drugom stranom ili značajan utjecaj na drugu stranu kod donošenja financijskih ili poslovnih odluka. Grad Zagreb (kao vlasnik Društva) ima značajnu kontrolu nad poslovanjem Društva.

Interni prihodi za 2018. godinu prikazani su u nastavku:

O p i s	INTERNI PRIHODI	
	2018.	
	HRK	
Grad Zagreb (subvencije)	3.501.984	
Grad Zagreb (najamnine)	9.919.515	
Grad Zagreb (ostalo)	60.024	
Ukupno	13.481.523	

41. STANJA I POSLOVNI DOGAĐAJI S POVEZANIM STRANAMA (nastavak)

Interni rashodi za 2018. godinu prikazani su u nastavku:

O p i s	INTERNI RASHODI	
	2018.	
	HRK	
Komunalna naknada Grad Zagreb	7.504.758	
Vodna naknada i naknada za zaštitu voda	1.678.360	
Ukupno	9.183.118	

Interna potraživanja i obveze

	POTRAŽIVANJA OD POVEZANIH STRANA		OBVEZE PREMA POVEZANIM STRANAMA	
	31.12.2018.	31.12.2017.	31.12.2018.	31.12.2017.
	HRK	HRK	HRK	HRK
Grad Zagreb	1.850.200	4.491.713	15.535.298	10.570.217
Direkcija ZGH	5.268	773.001	192.446	1.981.119
Zagreb parking	0	16.204	0	0
Digitalni grad	0	26.394	0	0
Zagreb plakat	0	477	0	0
Gradska plinara Zagreb	0	0	0	10.515
Gradska ljekarna Zagreb	0	0	0	1.225
VIO d.o.o.	0	0	0	206.841
AGM d.o.o.	0	9.690	0	0
Ukupno	1.855.468	5.317.479	15.727.744	12.769.917
Dani zajmovi poduzetnicima unutar grupe (Direkcija ZGH)	0	0	34.464.431	32.122.050

U svim poslovnim transakcijama sa povezanim društvima, bilo da se Društvo pojavljuje kao primatelj ili isporučitelj robe/usluge, ne ostvaruje se nikakav povlašteni položaj u odnosu na ostale poslovne subjekte.

Navedene vrste poslovnih transakcija su ugovorno regulirane te se ostvaruju prema standardnim tržišnim uvjetima i sukladno zakonskim propisima.

38. PRIMANJA KLJUČNIH OSOBA UPRAVE

O p i s	2018.
	HRK
Bruto plaće i naknade	318.771
UKUPNO	318.771

39. FINACIJSKI INSTRUMENTI

39.1. Upravljanje rizikom kapitala

Odnos neto kapitala i duga

Društvo upravlja svojim kapitalom kako bi osiguralo da Društvu bude omogućen vremenski neograničen nastavak poslovanja, uz istovremenu realizaciju najvećeg mogućeg povrata za interesne strane kroz optimiranje stanja između dužničkog i vlasničkog kapitala.

Odnos duga i glavnice na kraju izvještajnog razdoblja iznosio je:

O p i s	31.12.2018.
	HRK '000
Novac u blagajni i stanja na računima u bankama	(1.011.490)
Primljeni krediti, zajmovi i financijski najam	34.464.431
Neto dug	33.452.941
Kapital	1.149.051.104

39.2. Kategorije financijskih instrumenata

O p i s	31.12.2018.	31.12.2017.
	HRK	HRK
Financijska imovina		
Novac u banci i blagajni	1.011.490	84.701
Potraživanja od povezanih društava i kupaca	8.058.790	11.217.249
Ostala potraživanja (dugotrajna i kratkotrajna)	499.090	1.217.865
	9.569.370	12.519.815
Financijske obveze		
Obveze prema povezanim društvima i dobavljačima	28.864.522	22.795.738
Obveze prema zaposlenima	1.104.070	1.403.354
Primljeni krediti i zajmovi	34.464.431	32.122.050
Ostale kratkoročne obveze	1.365.654	87.205
	65.798.677	56.408.347

39.3. Ciljevi upravljanja financijskim rizikom

Radi prognoziranja mogućnosti nastupa situacije koja se može negativno odraziti na poslovanje i ostvarivanje ciljeva Društva, Sektor ekonomskih poslova identificira financijske rizike, utvrđuje njihov potencijalni utjecaj na poslovanje Društva u budućnosti i upravlja financijskim rizicima.

Sektor ekonomskih poslova obavlja financijske usluge za Društvo i koordinira financijsko poslovanje Društva na domaćem financijskom tržištu, te prati i upravlja financijskim rizicima vezano uz poslovne aktivnosti Društva. Najvažniji financijski rizici uključuju rizik likvidnosti, valutni rizik i kamatni rizik.

39.4. Tržišni i valutni rizik

Društvo posluje na domaćem tržištu. Društvo prihode ostvaruje na domaćem tržištu, u hrvatskim kunama. Društvo nema imovine ili obveza u stranoj valuti, odnosno nije izloženo valutnom riziku.

39.5. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik od neplaćanja odnosno neizvršenja ugovornih obveza od strane kupaca Društva koji utječe na eventualni financijski gubitak Društva. Društvo u poslovanju s kupcima prikuplja instrumente osiguranja plaćanja u svrhu zaštite od mogućih financijskih rizika i gubitaka uslijed neizvršenja plaćanja i ugovornih obveza.

Kupci se razvrstavaju u skupine rizičnosti prema financijskih pokazateljima poslovanja i dosadašnjem poslovanju s Društvom te se za svaku skupinu primjenjuju odgovarajuće mjere zaštite od kreditnog rizika. Za kategorizaciju kupaca uglavnom se koriste podaci iz službenih financijskih izvještaja kupaca te se koriste podaci Društva o dosadašnjem poslovanju s istima.

Društvo posluje s velikim brojem kupaca različite djelatnosti i veličine. Potraživanja od kupaca usklađena su za vrijednost sumnjivih i spornih potraživanja (utužena potraživanja).

39.6. Rizik likvidnosti

Instrumenti koji se koriste za praćenje i smanjivanje rizika likvidnosti su: analiza i upravljanje novčanim tokovima, analiza imovine i izvora financiranja imovine, instrumenti osiguranja plaćanja, ugovorene otvorene kreditne linije na revolving principu i slično.

Tablična analiza rizika likvidnosti i kamatnog rizika

U idućim tablicama analizirano je preostalo razdoblje do ugovornog dospijea neizvedenih financijskih obveza Društva. Tablice su sastavljene na temelju nediskontiranih novčanih odljeva po financijskim obvezama po najranijem datumu na koji se od Društva može zatražiti plaćanje.

	Prosječna ponderirana efektivna kamatna stopa	Do 1 godine	Preko 1 godine	Ukupno
		HRK	HRK	HRK
31. prosinac 2018.				
Financijske obveze (beskamatne)				
	%			
Obveze prema povezanim društvima i dobavljačima	-	28.864.522	0	28.864.522
Obveze prema zaposlenima	-	1.104.070	0	1.104.070
Ostale kratkoročne obveze	-	2.992.555	0	2.992.555
		32.961.147	0	32.961.147
Financijske obveze (s fiksnom kamatnom stopom)				
Primljeni krediti i zajmovi		3.446.443	31.017.988	34.464.431
Ukupno		3.446.443	31.017.988	34.464.431

39.6. Rizik likvidnosti (nastavak)

	Prosječna ponderirana efektivna kamatna stopa	Do 1 godine	Preko 1 godine	Ukupno
		HRK	HRK	
31. prosinac 2017.				
Financijske obveze (beskamatne)	%			
Obveze prema povezanim društvima i dobavljačima	-	22.795.738	0	22.777.449
Obveze prema zaposlenima	-	1.403.354	0	1.403.354
Ostale kratkoročne obveze	-	1.034.220	0	1.034.220
		25.215.023	0	25.215.023
Financijske obveze (s fiksnom kamatnom stopom)				
Primljeni krediti i zajmovi		0	32.122.050	32.122.050
Ukupno		0	32.122.050	32.122.050

Tablična analiza rizika likvidnosti i kamatnog rizika (nastavak)

U idućoj tablici analizirano je očekivano dospijeće neizvedene financijske imovine Društva. Tablice su sastavljene na temelju nediskontiranih ugovornih dospijeća financijske imovine, uključujući kamatu koja će biti zarađena na toj imovini.

	Prosječna ponderirana efektivna kamatna stopa	Do 1 godine	1 Preko 1 godine	Ukupno
		HRK	HRK	
31. prosinac 2018.				
Financijska imovina (beskamatne)	%			
Novac u banci i blagajni	-	1.011.490	0	1.011.490
Potraživanja od povezanih društava i kupaca	-	8.056.303	2.487	8.058.790
Ostala potraživanja (dugotrajna i kratkotrajna)	-	499.090	0	499.090
Ukupno		9.566.883	2.487	9.569.370

	Prosječna ponderirana efektivna kamatna stopa	Do 1 godine	Preko 1 godine	Ukupno
		HRK	HRK	
31. prosinac 2017.				
Financijska imovina (beskamatne)	%			
Novac u banci i blagajni	-	84.701	0	84.701
Potraživanja od povezanih društava i kupaca	-	11.208.138	9.111	11.217.249
Ostala potraživanja (dugotrajna i kratkotrajna)	-	1.217.865	0	1.217.865
Ukupno		12.510.704	9.111	12.519.815

40. POTENCIJALNE OBVEZE

U skladu s propisima Republike Hrvatske, Porezna uprava može u bilo koje doba pregledati knjige i evidencije Društva u razdoblju od 3 godine nakon isteka godine u kojoj je porezna obveza iskazana te može uvesti dodatne porezne obveze i kazne. Uprava Društva nije upoznata s okolnostima koje bi mogle dovesti do potencijalnih značajnih obveza u tom pogledu.

41. MIROVINSKO OSIGURANJE

Društvo nema nikakav poseban model mirovinskog osiguranja za svoje zaposlene ili Upravu. Sukladno tome, nisu unijeta nikakva rezerviranja za te troškove.

Za djelatnike Društva koji su zaposleni u Republici Hrvatskoj, plaćaju se zakonski doprinosi za mirovinsko osiguranje. Ti doprinosi čine osnovu za mirovine koje Hrvatski mirovinski fond isplaćuje hrvatskim djelatnicima nakon njihova odlaska u mirovinu. Trenutno Društvo nema preostalih obveza za neisplaćene mirovine, bilo za sadašnje ili bivše zaposlenike.

42. DOGAĐAJI NAKON IZVJEŠTAJNOG DATUMA

Nakon datuma Bilance nije bilo događaja koji bi značajno utjecali na godišnje financijske izvještaje Društva za 2018. godinu, koji bi, slijedom toga, trebali biti objavljeni.

43. ODOBRENJE FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA

Uprava je usvojila financijske izvještaje i odobrila njihovo izdavanje dana 30. travnja 2019. godine.

Dr.sc. Dina Tomšić, direktor

